

ISTITUTO COMPRENSIVO CON LINGUA D'INSEGNAMENTO SLOVENA DI DOBERDO' DEL LAGO

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V DOBERDOBU

34070 DOBERDO' DEL LAGO/DOBERDOB – Piazza/Trg S. Martino, 1

Segreteria/Tajništvo tel. 0481 – 78009/784901 fax: 0481 – 78009

e-mail: GOIC81100L@ISTRUZIONE.IT sito web: <http://www.vzdoberdob.it>

**TRILETNI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI
PROJEKT
2022 - 2025
NA OSNOVI ZAKONA ŠT. 107/2015**

ŠOLSKO LETO 2022 - 2023

UVOD	4
ŠOLE IN VRTCI, KI DELUJEJO POD OKRILJEM VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB	5
VIZIJA ŠOLE	6
Poslanstvo	6
Sodelovanje večstopenjske šole s teritorijem	6
Mreže in konvencije	8
Odbor staršev	8
Predlogi družin in širšega okolja ter sperimentalni oddelki	8
Aanaliza potreb	10
Vzgojna načela	12
Proces digitalizacije	13
Pouk na daljavo	15
ORGANIZACIJA VEČSTOPENJSKE ŠOLE	17
Šolski koledar	17
Urn timeritev	19
Stiki med šolo in družino	19
Namembnost šolskih prostorov	19
VARNOST NA ŠOLI	20
KURIKULARNE DEJAVNOSTI IN OBOGATITEV IZOBRAŽEVALNE PONUDBE	21
Določitev didaktičnih in vzgojno-izobraževalnih potreb	21
Vključevanje učencev z oznakami	22
Podporne in dopolnilne dejavnosti	23
Projekti in delavnice	23
Vodeni obiski in poučni izleti	25
Športne in kulturne prireditve	25
Oblike načrtovanja	25
Kriteriji ocenjevanja	28
KADROVSKE POTREBE	32
TRILETNI RAZVOJNI NAČRT ŠOLE 2022–2025	36
PREDNOSTNA PODROČJA, KONČNI CILJI IN OPERATIVNI PROCESNI CILJI	36
Operativni procesni cilji za doseg končnih smotrov	37

RAZVOJ IN KREPITEV JEZIKOVNIH KOMPETENC	38
Načrtovanje	39
Izvajanje	40
Preverjanje	41
Ukrepanje	41
KREPITEV KOMPETENC NA ZNANSTVENO-MATEMATIČNEM PODROČJU	41
Načrtovanje	42
Izvajanje	44
Preverjanje	44
Ukrepanje	45
VZGOJA K AKTIVNEMU IN DEMOKRATIČNEMU DRŽAVLJANSTVU IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA	45
Načrtovanje	47
Izvajanje	50
Preverjanje	50
Ukrepanje	50
NAČRTOVANJE IZOBRAŽEVALNIH DEJAVNOSTI ZA OSEBJE	51

UVOD

Triletni vzgojno-izobraževalni program (TVIP) Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Doberdolu je izdelan v skladu z določbami zakona 107 z dne 13. julija 2015 z naslovom »Reforma državnega sistema šolanja in izobraževanja in pooblastilo za preureditev veljavnih zakonskih določil«.

TVIP je osnovni dokument šole. Opredeljuje njeno kulturno identiteto in predstavlja izhodišče za vse kurikularne in izvenkurikularne vzgojne dejavnosti in smotre. Projekt je v skladu s splošnimi in specifičnimi vzgojno-izobraževalnimi cilji večstopenjske šole in se prilagaja, zadovoljuje in ustreza potrebam družbene, kulturne in gospodarske krajevne stvarnosti. Obenem je v TVIP-u jasno izražen namen, da se primerno ovrednoti strokovnost in profesionalno rast učnega osebja. V osrednjem delu TVIP-a je prikazan razvojni načrt šole za naslednje triletnje 2022-2025, v katerem so opredeljena prednostna področja dela ter cilji in procesi, preko katerih bomo zasledovali svoje strokovno utemeljene vzgojno-izobraževalne smotre. Razvojni načrt sloni na zaključkih samoevalvacije in pričakovanjih uporabnikov in okolja, ob tem upošteva dosedanje delo in dosežke šole ter ne spregleda vrednot in poslanstva, ki so navedeni v viziji šole.

TVIP je izdelal učni zbor na podlagi smernic za šolske dejavnosti in na osnovi odločitev v zvezi z organizacijo dela in administracije.

Učni zbor je triletni TVIP odobril na seji dne 21. decembra 2021.

Zavodni svet je triletni TVIP odobril na seji dne 23. decembra 2021.

ŠOLE IN VRTCI, KI DELUJEJO POD OKRILJEM VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB

Večstopenjsko šolo sestavljajo naslednje enote:

Glavni sedež OŠ Prežihovega Voranca Doberdob
Trg sv. Martina 1
34070 Doberdob (GO)
tel: 0481 – 78009/84742 Fax: 0481 – 78009

Otroški vrtci: OV Čriček – Doberdob (tel: 0481 – 78195)
OV Čira Čara – Sovodnje ob Soči (tel: 0481 – 882273)
OV Živ Žav – Rupa - Sovodnje ob Soči (tel: 0481 – 882273)
OV Barčica – Romjan, Ul. Capitello (tel: 0481 – 777524)
OV Barčica – Ronke, Ul. F.lli Cervi (tel: 3397965030)

Osnovne šole: OŠ Prežihovega Voranca – Doberdob (tel: 0481 – 78009)
OŠ Petra Butkoviča - Domna – Sovodnje ob Soči (tel:0481 – 882500)
OŠ Vrh (tel: 0481 – 882555)
OŠ Ljubke Šorli – Romjan (tel: 0481 – 777122)

Prvostopenjska srednja šola: PSS Doberdob (tel: 0481 – 78204)

VIZIJA ŠOLE

Globoke korenine in veje do neba

Poslanstvo

Naša šola ohranja globoke korenine, ki jo vežejo na prostor in čas, v katerih deluje, na njeno vlogo in identiteto, ki jo je izoblikovala vse od svojega nastanka. Njene korenine in vrednote, ki iz njih izhajajo, ji omogočajo, da goji to zavest, ob tem raste in se hkrati oplaja z izzivi in spodbudami bližnjega in širšega okolja. Globoke korenine za veje do neba, ki lahko gledajo mimo obzorja.

Pomembne vrednote, za katere si šola prizadeva, so samospoštovanje in spoštovanje drugih, zavedanje svoje narodne in kulturne identitete s sočasno sposobnostjo medkulturnega in mednarodnega vpogleda, znanje, ustvarjalnost, solidarnost, odgovornost, sprejemanje in strpnost do drugačnih, spodbujanje medsebojnega sodelovanja in razumevanja v okolju, ki je jezikovno in kulturno raznoliko.

Sodelovanje večstopenjske šole s teritorijem

Večstopenjsko šolo s slovenskim učnim jezikom v Doberdobo obiskujejo učenci in dijaki iz različnih občin: Doberdoba, Sovodenj, Ronk in Tržiča ter ostalih občin tržiškega območja, kjer so prisotne družine slovenskega izvora. Položaj družbe in okolja, iz katerega izhajajo učenci, se razlikuje, isto velja tudi za družinsko jezikovno okolje: učencem, ki v družini v glavnem ali izključno uporabljajo slovenski jezik, se pridružijo tisti, ki v družini govorijo oba jezika ali izključno italijanski jezik, mimo vseh možnih vmesnih stopenj, ki izhajajo iz različnih družinskih sestavov in zunanjega vpliva. V mnogih primerih je bila slovenščina prisotna v družini v prejšnjih generacijah in ponovno odkritje tega jezika priča o pojavu jezikovne in kulturne deasimilacije. Vsemu temu lahko dodamo še pojave sodobnih migracijskih premikov in torej otroke, ki kot prvi jezik uporabljajo tuje jezike.

Šola s slovenskim učnim jezikom, ki se prepoznava v načelih Ustave italijanske Republike in v evropskih in mednarodnih sporazumih ter deklaracijah o pravicah človeka in otroka do življenja, zdravja, vzgoje, izobraževanja in spoštovanja osebne etnične, jezikovne, kulturne in verske identitete, posveča posebno pozornost negi slovenskega jezika, ki je učni jezik pri vseh ostalih predmetih, ob tem posreduje večjezično vzgojo, ki učencem pomaga premostiti predsodke, vrednotiti razlike ter razvijati sožitje in medsebojno strpnost. Slovenska šola neguje stik z okoljem, podpira procese identifikacije s slovensko narodno skupnostjo in navezanost na slovensko kulturno zaledje pri otrocih, ki pripadajo manjšini. Istočasno nudi ostalim, ki

izberejo šolo iz splošnih kulturnih motivacij, možnost spoznavanja in soočanja, kar predstavlja osnovo za spoštovanje različnosti in demokratično sobivanje.

Večstopenjska šola Doberdob deluje na območju naslednjih občin: Doberdob (občina s 1500 prebivalci, sedež šole), Sovodnje ob Soči (1800 prebivalcev) in Ronke (12.000 prebivalcev). Območje je z družbenega in teritorialnega vidika še kar homogeno, z razliko, da je območje doberdobske in sovodenjske občine v glavnem poseljeno s slovensko govorečim prebivalstvom, medtem ko je ronško ozemlje pretežno italijansko govoreče.

Odnosi med Večstopenjsko šolo in teritorijem pridejo najbolj do izraza v medsebojnem dogovarjanju z naslednjimi ustanovami in organi, ki vzajemno sodelujejo pri dejavnostih obojestranskega interesa:

- z Občinskimi upravami v Doberdobu, Sovodnjah ob Soči in Ronkah,
- z Avtonomno Deželno Furlanijo – Julijsko Krajino na podlagi Deželnega projekta za razvoj izobraževalne ponudbe šolskih ustanov, na katerega se bo šola sklicevala ob predložitvi prošenj za različne natečaje,
- z zdravstveno ustanovo,
- z drugimi šolami v Italiji, Sloveniji in v svetu,
- z družinami in učenci, ki s šolo sodelujejo kot njeni večletni uporabniki,
- z Združenji staršev, ki delujejo v okviru ravnateljstva,
- z raznimi združenji, ki so prisotna in delujejo na teritoriju,
- z zasebnimi državljani, ki prostovoljno prispevajo k uresničevanju TVIP-a,
- z župnijami,
- z bančnimi ustanovami,
- z občinskimi knjižnicami,
- s potujočo knjižnico Bibliobus iz Nove Gorice.

Učno osebje Večstopenjske šole sodeluje z občinskimi knjižnicami, ki so prisotne na teritoriju. Učenci imajo možnost, da z učitelji obišejo občinske knjižnice v okviru šolskega urnika in da tam izvajajo razne dejavnosti, ki jih te ustanove organizirajo.

V šolskem letu 2007/2008 se je začelo sodelovanje z novogoriško knjižnico Franceta Bevka: Bibliobus prihaja enkrat mesečno na obisk v osnovno in srednjo šolo v Doberdob s svojo bogato ponudbo (zbirka šteje 5.500 knjižnih izvodov).

Osnovna šola Prežihovega Voranca iz Doberdoba se vsako leto z Nižjo srednjo šolo udeležuje skupnega srečanja »Prežihovcev«. Sreča se s predstavniki petih istoimenskih šol iz Slovenije

in eno iz zamejstva, OŠ iz Doline pri Trstu.

Mreže in konvencije

Večstopenjska šola Doberdob je referenčna šola za teritorialno območje št. 6 v FJK, ki v mrežo za spopolnjevanje šolskega osebja vključuje šole s slovenskim učnim jezikom v goriški pokrajini in Dvojezično šolo Pavla Petričiča iz Špetra. Poleg tega šola sodeluje kot partner v drugih mrežah s cilji, ki so vezani na razpise oziroma projekte. Vpeta je tudi v mrežo MRE.GO.ŠOL., ki med svojimi cilji navaja skupno skrb za spopolnjevanje šolskega osebja na ravni šol s slovenskim učnim jezikom v goriški pokrajini.

Večstopenjska šola Doberdob je/bo podpisala konvencije za sodelovanje z naslednjimi združenji, ki delujejo na teritoriju:

- ZSŠDI – Združenje slovenskih športnih društev v Italiji,
- Mladinski dom,
- Glasbena matica,
- športno društvo Val,
- novogoriška knjižnica Franceta Bevka,
- drugi šolski zavodi.

Odbor staršev

V okviru Večstopenjske šole Doberdob delujeta dva odbora staršev: v Doberdoba in v Romjanu. Ustanovljena sta bila predvsem iz potrebe staršev, da bi navezovali in vzpostavljali tesnejše stike s šolo ter tako podprli različne šolske dejavnosti.

Pristojnosti in delovanje obeh odborov določata pravilnika, ki sta jih odbora izglasovala ob svoji ustanovitvi.

Odbora staršev na lastno iniciativo in odgovornost organizirata različne dogodke za otroke in širšo javnost. Pobude se odvijajo v šolskih prostorih ali izven njih; bogatijo šolsko ponudbo in prispevajo h kulturni rasti okolja.

Predlogi družin in širšega okolja ter sperimentalni oddelki

Pri pripravi načrta smo upoštevali pričakovanja in potrebe uporabnikov, v prvi vrsti družin in Združenja staršev iz Doberdoba in Romjana. V pogovorih na sejah medsekcijskih, medrazrednih in razrednih svetov ter zavodnega sveta smo vzeli v pretres tako organizacijske vidike šole, kot tudi uspehe in dosežke na ravni pridobljenega znanja in kompetenc učencev. V stikih z občinskimi upravami iz Doberdoba, Sovodenj ob Soči in Ronk smo z upravitelji v

stalnem stiku tako pri reševanju sprotnih zadev kot pri načrtovanju srednjeročnih in dolgoročnih načrtov. Na ravni vseh občin nas najbolj zaposluje vprašanje prostorov, saj so šolske stavbe v glavnem potrebne popravil oziroma novogradenj. V Sovodnjah ob Soči dokončujejo gradnjo osnovne šole in je v načrtu gradnja novega vrtca, za katere je Občina že pridobila jamstva za potrebna sredstva.

V Doberdolu se načrtuje odprtje pomladnega oddelka. Pomladni oddelek sprejema otroke od 24. do 36. meseca starosti in nudi specifične vzgojne pedagoške programe, ki temeljijo na fleksibilnosti v prostorski in časovni organizaciji življenja in dela v vrtcu. Didaktične metode so prilagojene temu starostnemu obdobju in upoštevajo specifičen razvoj vsakega posameznega otroka. Pomladni oddelek se predstavi kot prehodno obdobje med jasli in otroškim vrtcem in kot služba socialnega in vzgojnega značaja, zagotavlja otrokom primeren psihofizični razvoj, spodbuja aktivno vlogo otroka, socializacijo in samostojnost.

V otroškem vrtcu Barčica – Ronke se izvaja sperimentalni program Montessori vrtca, namenjen otrokom v starosti od drugega leta in pol do vstopa v šolo. Otroci so razporejeni v starostno heterogene skupine. Skupine otrok so osnovane na dinamični povezanosti med svobodo in strukturo. Otroci so spodbujeni, da izberejo svoje aktivnosti izmed mnogih Montessori materialov v okolju, ki je skrbno pripravljeno in strukturirano. Pri vsem je poudarek na vzgoji čutov, samostojnosti, odgovornosti ter spoštovanju do drugih otrok in odraslih ter do okolja. Vzgojni pristop Montessori naj bi zadovoljil potrebe vsakega otroka v njegovi enkratnosti. Oddelek je v šolskem letu 2021-2022 začel prve korake do akreditacije pri »Opera Nazionale Montessori«, saj ima že osebo s specifično izobrazbo.

Večstopenjska šola sodeluje s kulturnimi društvi in organizacijami na teritoriju in je vpeta v mnoge kulturne prireditve in projekte, ki potekajo med letom. Potreba po skupnih pobudah je občutena in v obojestransko korist, saj pripomore tako k rasti in vidljivosti šole kot tudi k uspešnemu delovanju društev. Pričakovanja in predloge beležimo in nadgrajujemo s ciljem, da bi naši učenci postali in ostali aktivni člani krajevnih kulturnih organizacij, ki delujejo v okviru naše in širše skupnosti.

Večstopenjska šola je tudi v stalnem stiku s specifičnimi službami in ustanovami, ki delujejo na ravni zdravstva, dobrotelčnosti in vključevanja oseb s posebnimi potrebami.

Na ravni navedenih stikov so bili izneseni številni pogledi, ki jih lahko strnemo v naslednje predloge:

- v občinah Doberdob in Sovodnje ob Soči so družine izrazile potrebo po podaljšanem oziroma celodnevem pouku, z možnostjo kosila v šoli,

- na ravni ravnateljstva je treba zagotoviti vsem šolam internetno povezavo in učinkovito delovanje tehnoloških pripomočkov,
- posebno skrb je treba nameniti znanju slovenščine in pogovornemu jeziku v slovenščini, saj je otrok, ki ob vstopu v vrtec ne obvlada slovenščine oziroma ima različno predznanje učnega jezika, vedno več,
- okrepiti je treba tudi znanje italijanščine in tujih jezikov,
- učencem je treba nuditi oblike učenja, ki spodbujajo razvoj osebnih lastnosti in kompetenc, ki so vezane na uspešno vključevanje v družbo (aktivno državljanstvo),
- okrepiti je treba sodelovanje šol pri prehodu učencev na naslednjo šolsko stopnjo,
- sodelovanje z organizacijami na teritoriju je na določenih ravneh možno še okrepiti oziroma izboljšati.

Po poglobljenem pregledu in oceni predlogov, na podlagi razpoložljivih sredstev in možnosti, upoštevajoč ostale smotre in cilje, na katere je vezano delovanje šole, je bilo ocenjeno, da so navedene smernice v sozvočju s predlogi, ki jih je izdelal učni zbor. Glede možnosti podaljšane bivanja bo treba iskati možne rešitve v sodelovanju s krajevnimi upravami, ki so pristojne za zagotavljanje potrebnih prostorov in uslug.

Aanaliza potreb

Iz analize družbeno-gospodarskega položaja teritorija izhajajo predvsem tri prednostne potrebe:

- promocija uspešnega vzgojno-izobraževalnega procesa,
- integracija učencev in preprečevanje slabega počutja v šoli,
- usmerjanje in šolska kontinuiteta.

Promocija uspešnega vzgojno-izobraževalnega procesa

Učenec ima možnost, da se polno uveljavi, da odkrije in neguje svoje osebne zmožnosti in sposobnosti, da pravilno oceni in premosti morebitne ovire in negotovosti ter sprejme svoje omejitve. Ob tem šola nudi pogoje, da učenci, ki izhajajo iz družbeno ali kulturno neugodnih razmer, lahko premostijo obstoječe ovire in pomanjkljivosti.

Integracija učencev in preprečevanje slabega počutja v šoli

Učencu/-ki moramo omogočiti, da se vključi v razredno skupnost in v delovne skupine in se pri tem uri v sprejemanju bližnjih. Tako se privaja na soočanje z novim okoljem in z drugimi ljudmi in to doživlja kot priložnost za osebno rast. Učenec/-ka razvija svojo identiteto in

pripadnost ob zavesti, da je treba soočenje z novimi izkušnjami doživljati neobremenjeno. Zagotavljanje pravic do enakosti med spoloma in zavračanje vseh oblik diskriminacije sodi k temeljnemu ustavnemu načelom, ki predstavljajo izhodišče in osnovo vzgojno-izobraževalne ponudbe Večstopenjske šole Doberdob; iste vrednote poudarja v 16. odstavku tudi zakon 107/2015. Tako naj bi učenci in učenke spoznali, da je drugačnost lahko obogatitev. Na podlagi tega bi se število slučajev izrinjenosti in nadvlade nad drugimi zmanjšalo.

Načela:

- učenca navajamo, da se dobro počuti v šoli in da ima pozitivne odnose s sošolci in učitelji,
- učenca navajamo, da spoznava in sprejema samega sebe in začne gledati na napake kot na pozitiven korak naprej v procesu učenja,
- učenca navajamo, da se primerja z drugimi in doživlja drugačnost kot vir osebne obogatitve,
- učenca navajamo, da razume, da ni vrednoten v odnosu do drugih, temveč na podlagi osebnih zmožnosti in sposobnosti,
- učenca vzpodbujamo, da si zastavlja vprašanja, da se uči z odkrivanjem, da preizkusi znanje,
- učenca spodbujamo, da poglobi interesna področja,
- učenca spodbujamo, da pridobiva znanje ne le s površnim kopičenjem informacij, temveč z razvojem sposobnosti, spretnosti in znanja.

Naša šola išče pravilne prijeme, da zagotovi integracijo učencev in da poskrbi za dobro počutje otrok. Le učenec, ki sproščeno doživlja šolsko realnost, ima resnične možnosti, da si utrdi samozavest, se zna pred novimi izzivi primerno odločati ter zna uporabljati nove oblike sporočanja, da doseže osebni in šolski uspeh.

Usmerjanje in šolska kontinuiteta

Usmerjanje vključuje vrsto pobud, ki vzpodbujajo zavestno izbiro nadaljnega študija in poklica. Pri tem se upošteva učenčevo osebnost, njegove sposobnosti in nagnjenja, družinske in družbene razmere, značilnosti okolja, pa tudi težnje, ki se kažejo v proizvodnem sistemu in možnosti zaposlitve.

Usmerjanje je v širšem pomenu dolg in trajen proces, ki spodbuja samostojnost, ne le v šolskem obdobju, temveč v teku celega življenja, v vidiku trajnega vseživljenjskega izobraževanja. To je proces, ki ga šola ne more omejiti zgolj na dejavnosti za usmerjanje v določenih in časovno omejenih obdobjih, kot na primer ob koncu šolskega ciklusa.

Pomembno je, da so učenci soudeleženi, pravilno motivirani in zavestno vključeni v tem procesu, da postanejo samostojni tvorci svoje kulturne in psihološke rasti. Gre za spodbujanje

procesov samozavedanja, samostojnega mišljenja, soočenja s samim seboj in drugimi. Tako si lahko ustvarijo pozitivno samopodobo in vzpostavijo dobro notranje ravnovesje.

Dejavnosti v okviru usmerjanja se odvijajo tako v otroških vrtcih kot v osnovnih šolah, načrtovane so v triletju nižje srednje šole in predvidevajo procese, ki spodbujajo spoznavanje samega sebe, odnos do okolja in lastnih zmožnosti. Na koncu te poti, v tretjih razredih, so učenci vodeni v izbiri višjih srednjih šol z bogatimi informativnimi dejavnostmi, s srečanji s profesorji in z dijaki višjih šol ter z obiski raznih ustanov.

Primerjava uspehov učencev, ki so zapustili nižjo srednjo šolo, z uspehi dijakov v prvem letniku višje šole prispeva k izmenjavi mnenj med profesorji obeh šolskih stopenj in jim omogoča, da s skupnim delom odkrivajo razloge za morebitna odstopanja.

Vzgojna načela

Naša šola ponuja vzgojno-izobraževalni program, ki teži k celostnemu razvoju učenčeve osebnosti in zasleduje v nadaljevanju navedene vzgojne in didaktične cilje. Triletni projekt večstopenjske šole predvideva pomoč učencem pri spoznavanju sebe, prepoznavanju lastnih prednosti, odkrivanju zanimanj in interesov; tako bodo lahko sami usmerjali svojo prihodnost. Učenci se morajo naučiti pomena, ki ga imajo učenje, trud in delo. Z razvojem in dozorevanjem učenci razvijajo potrebo po večji svobodi in samostojnosti. Vsaka nova življenjska izkušnja odigrava ključni pomen pri sprejemanju novih odgovornosti, ki jih morajo učenci ponotranjiti. Zavest o lastni identiteti:

- učenec se zaveda sebe in svojega telesa, s katerim vzpostavlja stike z okoljem,
- razvija zmožnost razumevanja in empatije v odnosu z drugimi,
- spozna in vrednoti svoje sposobnosti in zmožnosti, sprejema svoje omejitve, da lahko načrtuje lastno prihodnost,
- razvija zavest o lastni kulturni in narodnostni pripadnosti, ob tem gradi pozitiven odnos do različnosti in do medkulturnega dialoga.

Usvajanje samostojnega vedenja:

- učenec utrdi zaupanje vase in v lastne sposobnosti,
- učenec pravilno in zanesljivo opravlja svoje obveznosti,
- učenec se zna odločati in zna izražati lastno mnenje.

Razvijanje sposobnosti in kompetenc:

- učenec razvija svoje sposobnosti poslušanja in pozornosti tudi za relativno daljši čas,
- zna zanesljivo določati, razločevati in urejati razne sestavine določenih okoliščin,

- učenec pozna podatke, dejstva, specifično izrazje, metode, teorije, strukture in medsebojne zveze,
- zna zanesljivo razbrati in opredeliti dejavnike okoliščin, zna doumeti pomen pridobljenih podatkov in samostojno izluščiti zaključke,
- izoblikuje si strategije in metodo učenja,
- zna pravilno in zanesljivo uporabiti usvojeno znanje, izrazje, metode, pravila in pridobljena osnovna merila,
- zna zanesljivo raziskovati sestavine, odnose, organizacijska načela določene okoliščine,
- zna zanesljivo obdelati poglavitne poteze vsebin in postopkov, uporabiti usvojeno znanje, da tako samostojno poišče rešitve in zna uporabiti pridobljene strategije tudi v drugačnem kontekstu,
- razvija nebesedno sporočanje in ga zna izvorno in ustvarjalno uporabljati.

Proces digitalizacije

Večstopenjska šola Doberdob si bo v skladu z Državnim načrtom digitalne šole (PNSD *Piano Nazionale Scuola Digitale* – zakon 107/2015) v naslednjem triletju prizadevala, da obogati in ojači dotacijo tehnoloških pripomočkov posameznih šol ter izboljša in širi uporabo sodobne digitalne tehnologije med osebjem. Tehnologija je eden izmed načinov za bistveno povečanje dostopa do znanja, poleg tega lahko podpira nove pedagoške pristope, kjer so učenci aktivni udeleženci.

Internet in hitra rast svetovnega spleta sta postali najučinkovitejši informacijski mehanizem za prenašanje podatkov. Tako digitalizacijo vidimo kot pomemben proces, ki se z razvojem novih tehnologij vključuje v naše vsakdanje življenje, za našo realnost pa predstavlja dodatno priložnost ovrednotenja naše jezikovne in kulturne specifikke ter njene zgodovine. Naši učenci lahko postanejo tudi po tej poti posredniki naše kulturne dediščine, saj bodo preko IKT (informacijsko komunikacijske tehnologije) še boljše povezani z ožjim in širšim teritorijem. Uvajanje IKT v šole ne vpliva samo na izobraževalni proces, ampak tudi na šolsko organizacijo, delovanje in razvoj. IKT omogoča šolnikom večjo raznolikost pri izvedbi pouka in prikazu učnih vsebin. Računalništvo in oprema za uporabo IKT sta pomemben pripomoček za učinkovitejše delovanje, komunikacijo in organizacijo med vsemi uporabniki, ki so posredno in neposredno povezani s šolstvom.

V skladu z zakonskimi predpisi smo uvedli figuro digitalnega animatorja, ki je pobudnik in

koordinator dejavnosti na poti do digitalizacije naših šol. Operativni program evropskih strukturnih skladov PON je v tesni povezavi z novo šolsko reformo, saj predvideva financiranje projektov za posodobitev šolskega okolja in oblik izobraževanja z izboljšanjem dostopa do pripomočkov IKT ter povečanjem njihove uporabe in kakovosti. V zvezi s tem je Večstopenjska šola Doberdob predstavila svoje projekte v okviru razpisov PON1 (posodobitev internetne povezave), PON2 (digitalna oprema šol) in se prijavila na razpis Digitalizacija šolskih knjižnic. Vsi projekti so bili odobreni in financirani in so tako omogočili izpeljavo načrtovanega.

Ob tem sta v šoli v rabi elektronski dnevnik in digitalno tajništvo, ki omogočata postopno dematerializacijo v upravljanju, obveščanju in medsebojnem informiranju.

Cilji, ki si jih je naša šola zastavila v zvezi z digitalizacijo, so sledeči:

- opremiti vsa šolska poslopja s sodobno informacijsko opremo,
- izboljšati digitalne kompetence učencev in osebja ter uporabo sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij,
- uvajati med osebje uporabo sodobne informacijske in komunikacijske tehnologije, ki omogoča vnašanje inovativnih oblik poučevanja in učenja.

V sklopu tega načrta predvidevamo, da bomo v naslednjem triletju uresničili spodaj navedene cilje.

Izobraževanje

Usposabljanje učnega osebja za kakovostno in učinkovito uporabo informacijske komunikacijske tehnologije (IKT) in permanentno izobraževanje na tem področju bo omogočilo uvajanje sodobnih metodološko inovativnih oblik didaktičnega dela.

Posodobitev tehnološke opreme

PNSD predvideva, da vsaka učilnica postane laboratorij za obogatitev vzgojno-izobraževalnega procesa, zato ima vsaka šola potrebo po posodobitvi prostorov in opreme s pripomočki IKT. Z nakupom pripomočkov IKT (PON2) bomo lahko izpeljali del zgoraj navedenega načrta.

Didaktične dejavnosti

V 21. stoletju je digitalna pismenost ena izmed osnov življenja v sodobni družbi, zato šola nudi učencem izobrazbo tudi v digitalni tehnologiji ter jih s tem navaja na uspešno življenje in

delovanje v »digitalni dobi«.

V skladu s programom digitalizacije bomo učence med poukom na vseh predmetnih področjih preko laboratorijske in raziskovalne metodologije dela seznanjali z učnimi vsebinami, jih navajali k primernemu in varnemu iskanju informacij in gradiva ter spodbujali v njih kritično presojo pridobljenih podatkov.

Pouk na daljavo

Učenje na daljavo je sistem, ki na raznih ravneh poučevanja in učenja obstaja že nekaj desetletij. Na univerzitetni ravni so se tega posluževali že v 80. letih 20. stol. v Kanadi in ZDA, predvsem na področju znanosti in informatike. Učenje na daljavo je skupina okolij in orodij ter programov, ki omogočajo učenje preko računalnika, s posluževanjem internetne povezave.

V zvezi z e-izobraževanjem in e-učenjem obstaja med učencem in učiteljem krajevna in večkrat tudi časovna razdalja, med njima pa je uspostavljena komunikacija. Učinkoviti načini komunikacije za učenje na daljavo so pridobili v pomenu in v moči s pomočjo interneta. Ko se tradicionalna oblika poučevanja prepleta z e-učenjem, pravimo temu kombinirano učenje. Tako je lahko razvoj IKT dvignil kvaliteto izobraževanja.

Načinov uporabe elektronskih medijev je več, lahko jih uporabimo v izobraževalne namene v klasični učilnici ali pa kot izobraževanje na daljavo. Mnogo šol po svetu se tega poslužuje že več let, sedaj pa s pandemijo je to prišlo v rabo skoraj po vseh šolah. Šole so prej uporabljale e-izobraževanje kot dopolnilo ali nadomestilo, veliko je možnosti za uporabo elektronskih medijev tudi na področju neformalnega izobraževanja saj informacijsko – komunikacijska tehnologija omogoča zelo strukturirane oblike samostojnega učenja.

Učenje na domu je primerno za učence, ki živijo v zelo oddaljenih krajih in nimajo dostopa do šolskih stavb. Primerno je tudi za učence, ki imajo določene zdravstvene težave in morajo ostati doma ali v bolnici. Z vidika učiteljev pa, poučevanje od doma, ker ni premikov do šolskih stavb, daje možnost, da se prihrani v času in v gorivu – kar je dobro tudi za okolje.

Slabe plati učenja na daljavo so povezane z digitalno opremo. Ko nimajo vsi učenci primerne opreme in ustrezne povezave, lahko pride do neravnovesij med temi in do pomanjkljivosti v pridobivanju znanja. Poleg tega, manjši otroci niso še povsem samostojni pri uporabi tehnologije, zato naj bi jim vedno sledili starši. Nekateri učenci pa so nekoliko prikrajšani brez prisotnosti in direktne spodbude učiteljev.

V šolskem letu 2019/20 se je zaradi emergence v povezavi z epidemijo SARS-CoV-2, začelo aktivno uporabljati IKT (informacijsko – komunikacijsko tehnologijo) za učenje otrok, ki so bili doma zaradi zaprtja šol. Več desetletno spodbujena sprememba na področju rabe novih

tehnologij v šoli, se je po sili uvedla. V mesecih med marcem in junijem je bilo izvedenih več načinov učenja na daljavo: asinhrono (učitelj nalaga vaje na didaktično platformo, v drugem trenutku pa učenec izvede naloge ter jih pošlje nazaj) in sinhrono (učitelj in učenec se istočasno srečata v živo v učilnici potom spletne povezave). Za učenje na daljavo je učno osebje uporabljalo platformo Classroom in povezave po spletnih učilnicah potom Google Meet.

V tem obdobju so se učitelji in profesorji soočili z različnimi načini poučevanja na daljavo. Preizkusili so se v snemanju razlag in začeli uporabljati razne programe, kot na primer Screen Cast, za prenos vsebin. Starši so učenčeva dela fotografirali, učitelji so na razne načine vračali feedback (programi za popravljanje dokumentov v formatu pdf, na primer Xodo).

V tem času so učitelji precej kreativno in uspešno improvizirali in lepo sestavljali učne enote s pomočjo tehnologije, nekateri so sledili določenim webinarjem, da bi si pridobili znanje o teh novih tehnologijah, drugi so bili že bolj pripravljeni.

Inovacija na tehnološko-didaktični ravni je prišla zelo na hitro iz naših šol v domove. Učenci so seveda to sprejeli z zanimanjem. Pouk se ni ustavil, uspeli smo doseči minimalne standarde za vsak razred vsake stopnje. Obogatili smo pouk z novimi načini poučevanja, gledali smo sebe kot učitelji na drugačen način, zapustili smo udobno cono in se spoprijeli z novimi izzivi. To je bila dobra plat vsega tega težkega obdobja.

S temi novimi znanji lahko na inovativni način izboljšamo pouk in se tako začnemo ubadati z novimi metodami, ki omogočijo mešan način uporabe novih tehnologij v šoli, na primer flipped classroom metoda. Pri tej metodi učitelji pošiljajo domov različne materiale z razlago ali s poglobitvami in potem se v šoli izvajajo v glavnem vaje in se odgovarja na vprašanja.

V š.l. 2021/22 je nastopila še dodatna nova oblika poučevanja, in sicer t.i. integrirani digitalni pouk. Ta oblika pouka nastopi, ko je le en učenec, ali samo nekateri učenci, doma v karanteni oz. izolaciji, ostali del razreda pa je prisoten v učilnici. Takrat se učenci od doma spletno povežejo z učiteljem, ki bo speljal pouk v prisotnosti v realni učilnici. Poleg tega, učenci, ki sledijo pouku od doma, torej na daljavo, dobivajo naloge po spletni platformi Classroom for Education. Integrirani digitalni pouk velja samo za tiste učence, ki so v karanteni zaradi potrjene okužbe s SARS-CoV-2 ali za tiste, ki so v preventivni izolaciji zaradi stika s pozitivno osebo, in ki se seveda ne počutijo slabo. Ta način poučevanja se izvaja le v šolah z ustrezno wi-fi povezavo, v ostalih šolah se bo nadaljeval izključno z dodeljevanjem nalog preko spletne učilnice.

ORGANIZACIJA VEČSTOPENJSKE ŠOLE

Šolski koledar

Letni šolski koledar je izoblikovan na osnovi obstoječe zakonodaje, tako da upošteva določila državnih in deželnih pristojnosti na tem področju ter usklajuje potrebe okolja in javnih uprav.

Tedenski urnik posameznih šol

Otroški vrtec

k r a j	dnevi	urnik
Doberdob	ponedeljek– petek	7.30–15.30
Sovodnje	ponedeljek– petek	7.30–15.30
Vrh	ponedeljek– petek	7.40–15.40
Romjan	ponedeljek– petek	7.45–15.45

Učiteljice pri delovnem urniku uvajajo načelo fleksibilnosti s ciljem, da se podaljša čas soproisotnosti. Na ta način omogočajo delo v manjših skupinah, spodbujajo medosebne odnose in uresničujejo potrebne individualizirane posege.

Šolski dan predvideva razvedrilne, vzgojne in didaktične dejavnosti. Dejavnosti potekajo v udobnih prostorih, ki so opremljeni s primernim pohištvo in igračkami, tako da se učencem omogoča družabnost in učenje s pomočjo raziskovanja, primerjanja in ugotavljanja.

Osnovna šola

Običajen urnik: v povprečju 27 ur tedensko, ki so porazdeljene v sklopu šolskega leta. V osnovni šoli je možnost podaljšanega pouka do 15.30.

Celodnevni pouk: 40 ur tedensko

k r a j	dnevi	urnik	popoldanski pouk	urnik
Doberdob	ponedeljek– petek	7.50– 13.15	možnost podaljšanega pouka do 15.30	
Sovodnje	ponedeljek– petek	7.50– 12.50	Sreda možnost podaljšanega pouka do 15.30	12.50-13.00 13.00–15.00
Vrh	ponedeljek– petek	7.45– 13.10		
Romjan	ponedeljek– petek		celodnev na šola	7.55–15.55

Nižja srednja šola

Letni urnik:

- od 13. septembra 2021 do 5. februarja 2022 se tedenski urnik odvija v šestih dneh: od ponedeljka do petka od 7.40 do 13.40, ob sobotah od 7.45 do 12.00
- od 7. februarja 2022 do 11. junija 2022 se tedenski urnik odvija v petih dneh: od ponedeljka do petka od 7.40 do 13.40
- sobota 11. junija od 7.40 do 12.00

Na vseh šolah je po potrebi in v okvirih možnosti zagotovljen predšolski in pošolski sprejem otrok.

Urnik storitev

Tajništvo: urnik za stranke

ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota
7.30– 9.00	7.30-9.00	14.00– 16.30	Samo za šolsko osebje 11.00- 13.00	12.00– 13.30	zaprto

Tajništvo bo zaprto v naslednjih dneh: 31 oktobra, 11 novembra, 9 decembra, 24 aprila, 14 avgusta.

Ravnateljstvo: urnik za stranke

Ravnateljica sprejema vsak dan, po možnosti med urnikom za stranke in po predhodnem dogovoru.

Stiki med šolo in družino

Oblike sodelovanja med šolo in družinami so sledeče:

- pisna sporočila,
- roditeljski sestanek ob začetku šolskega leta: predstavitev razrednega programa in šolskih dejavnosti,
- dvomesečna individualna srečanja s starši v popoldanskih urah (osnovna in srednja šola),
- roditeljski sestanek s starši v popoldanskih urah (otroški vrtec),
- spričevala,
- govorilne ure po dogovoru (otroški vrtec – mesečno, osnovna šola – mesečno, nižja srednja šola – tedensko),
- medsekcijski, medrazredni in razredni sveti ter razredni sveti v razširjeni sestavi,
- informativni sestanek za starše učencev, ki se bodo vpisali v prve letnike,
- sprejem pri ravnateljici.

Namembnost šolskih prostorov

Otroški vrtci

Vsi otroški vrtci imajo:

- otroško knjižnico s slovenskimi in italijanskimi slikanicami,
- knjižnico za vzgojiteljice,
- igrače in didaktične igre,
- pripomočke za razvijanje motorike,
- avdiovizualne pripomočke,
- opremljeno zunanje igrišče,
- računalnik.

Osnovna šola in nižja srednja šola

Vse šole imajo:

- knjižnico s slovenskimi in italijanskimi slikanicami in mladinskimi knjigami,
- knjižnico za učitelje in profesorje,
- didaktične pripomočke,
- avdiovizualne pripomočke,
- didaktične igre,
- razna glasbila,
- multimedijsko učilnico (Doberdob, Sovodnje, Romjan),
- računalnike (Vrh),
- interaktivne table.

VARNOST NA ŠOLI

V skladu z zakonskim odlokom št. 81/2008 sta ravnateljica in odgovorni za varnost na šoli (svetovalec inž. Franco Coretti) sestavila poročilo o varnostnem stanju šolskih stavb. V njem sta navedla pomanjkljivosti posameznih stavb, ki ogrožajo varnost učencev, in ga poslala pristojnim občinskim organom. Odgovorni za varnost je izdelal nov načrt za evakuacijo šolskih prostorov, v vseh šolah bodo potekale vaje za zapustitev šole v primeru nevarnosti.

Poleg ravnateljice in odgovornega sodelujejo pri prevenciji in zagotavljanju varnosti v posameznih šolah tudi referenti za varnost.

Nadzorstva pred poukom, med njim, med odmori in kosilom opravlja učno osebje, in sicer v skladu s šolskim urnikom. Pri nadzorstvu otrok in prostorov sodeluje tudi neučno osebje.

Učno osebje skrbi za varnost otrok tudi na sprehodih, obiskih, ekskurzijah, izletih in drugih dejavnostih, ki potekajo zunaj šolskih prostorov in ki jih je odobril zavodni svet.

KURIKULARNE DEJAVNOSTI IN OBOGATITEV IZOBRAŽEVALNE PONUDBE

Določitev didaktičnih in vzgojno-izobraževalnih potreb

Zato da bi premostili individualistično pojmovanje poučevanja in da bi prerasli zamisel, da je učilnica edini možni prostor, namenjen učenju, je Večstopenjska šola izbrala nove didaktične poti z izvajanjem projektov, medpredmetnim povezovanjem in z dejavnostmi v delavnicah, upoštevajoč načelo fleksibilnosti v didaktiki in v organizaciji dela. Pri tem je potrebno stalno preverjanje in prilagajanje učnih postopkov za doseg zastavljenih ciljev in kompetenc, ki so navedeni v Vertikalnem kurikulumu in v osebnih učnih načrtih. Učenec tako lahko pridobi središčno vlogo v učnem procesu in laže napreduje pri usvajanju znanja in kompetenc.

Ta izbira, ki sloni na Državnih smernicah in drugih ministrskih navodilih (Ministrska okrožnica prot. št. 2805 z dne 11. 12. 2015), dovoljuje opredelitev posameznih dejavnosti, diferenciacijo učnih poti pri vseh predmetih, pridobivanje usposobljenosti in boljšo povezanost med tremi stopnjami šole. Vse to je osnovano na pojmovanju šole kot ustanove, ki usmerja učence h kulturni rasti, k poznavanju različnih govorov, k obvladovanju spretnosti, zmožnosti in vsebin, ter šole, ki zavrača stereotipe, kulturne in vedenjske ustaljene navade. Tako se lahko šola uveljavi s prijemi, ki vplivajo predvsem na način učenja, poučevanja, razmišljanja in ravnanja, na usvajanje znanja in razvijanje osebnosti.

Cilj mora biti šola, ki ustreza potrebam učencev in mora biti:

- šola, ki sprejema,
- šola, v kateri lahko učenec oceni in premosti svoje negotovosti in težave pri sprejemanju svojih omejitev,
- šola, ki zna pritegniti in motivirati učence,
- šola, ki spodbuja dialog s spoštovanjem drugačnosti,
- šola, v kateri lahko učenec odkriva in razvija svoje zmožnosti,
- šola, v kateri se učimo, da bolje uporabimo znanje,
- šola, ki ocenjuje učenca tako, da ga spoštuje in da upošteva njegov razvoj v učenju in v osebni rasti.

Vsi izvajajoči se načrti, projekti in delavnice skušajo zadovoljiti potrebe na treh na začetku določenih področjih:

- na področju integracije in preprečevanja slabega počutja,
- na področju usmerjanja,
- na področju promocije izobraževalnega in šolskega uspeha.

Vključevanje učencev z oznakami

Večstopenjska šola zagotavlja učencem s posebnimi potrebami pravico do vzgojne, kulturne in družbene inkluzije. S pomočjo vseh sredstev in metod, s katerimi razpolaga, omogoča razvoj njihovih potencialov. Inkluzija je v širšem družbenem pomenu vključevanje in upoštevanje potreb posameznika, pri kateri se družba prilagaja njegovim posebnostim. Prav tako pomeni šolska inkluzija prilagajanje otroku s posebnimi potrebami (v nadaljevanju OPP).

Med OPP sodijo učenci s specifičnimi učnimi težavami (v nadaljevanju SUT) in učenci s posebnimi vzgojnimi potrebami (v nadaljevanju PVP). Na podlagi zakona št. 170/2010 sodijo v skupino SUT učenci, ki imajo kljub normalnim intelektualnim sposobnostim motnje branja (disleksija), pravopisne težave (disortografija), težave pri pisanju (disgrafija) in matematiki (diskalkulija). V skupino učencev s PVP pa sodijo tisti, ki izhajajo iz socialno ogroženih družin, ki prihajajo iz drugačnih kulturnih okolij, ki imajo jezikovne težave, učenci s kognitivnimi primanjkljaji ter učenci z različnimi razvojnimi motnjami.

Za šolsko inkluzijo na naši šoli skrbi delovna skupina za učence s posebnimi potrebami, ki jo predvideva zakon št. 104/92. Sestavljajo jo ravnateljica, nosilci ciljne funkcije in učno (po potrebi tudi neučno) osebje razredov in skupin, v katerih so prisotni dotični učenci/učenke. Skupina skrbi za oblikovanje osebnega učnega programa, ocenjevanje, izvajanje končnih izpitov, oblikovanje smernic za osebno dokumentacijo OPP.

Glavni namen vključevanja OPP v razred je njihova integracija. Za uspešno vključevanje naša Večstopenjska šola:

- zagotavlja enake možnosti za izobraževanje in se zavzema za razvoj kompetenc vseh učencev,
- se opremlja z vsemi strokovnimi prijemi, ki jih ima na razpolago, da se zamisel o enakih možnostih uresničuje v didaktičnih procesih,
- daje na razpolago strokovna sredstva, projekte in prostore, ki so primerno strukturirani,
- vzpostavlja in spodbuja v razredni skupnosti primerno razredno klimo ter nudi priložnost obogatitve, ki jo ponuja prisotnost OPP,
- podpira uporabo specifičnih tehnik, ki se prilagajajo posameznim oblikam težav in ki pomagajo razviti učenčeve kognitivne sposobnosti,
- prilagaja učne enote tako, da jih prilagaja sposobnostim, hitrosti in načinu dojetja učencev,
- se poslužuje ugodnosti, ki jih ponujajo najrazličnejši tehnološki pripomočki.

Podporne in dopolnilne dejavnosti

V otroškem vrtcu (OV) je posebna pozornost posvečena otrokom s čustvenimi in kognitivnimi težavami. Metodologija dela si z organizacijo prilagojenih dejavnosti prizadeva odpraviti pomanjkljivosti na raznih področjih ter povečati uspešnost na kognitivnem področju in v medosebnih odnosih.

V osnovni šoli (OŠ) se med urami prisotnosti učiteljev odvijajo individualne dejavnosti in dejavnosti v manjših skupinah. Taki obliki dela nudita možnost individualiziranega pristopa, še posebno za tiste učence (ti so številčno različno zastopani v posameznih razredih), ki imajo ovire, primanjkljaje, slabosti, motnje ali težave na področju zaznavanja, gibanja, čustvovanja, spoznavanja, govora, vedenja in učenja.

V nižji srednji šoli (NSS) so organizirane naslednje oblike dopolnilnih in podpornih dejavnosti:

- individualne,
- v homogenih in heterogenih oziroma interesnih skupinah,
- med urami prisotnosti.

Členitev fleksibilnega časa dovoljuje načrtovanje tedenskih ur v okviru posameznih predmetov v posameznih razredih (v enem samem polletju ali čez celo šolsko leto) za poglobljanje posebno pomembnih vzgojnih in kulturnih tem ter ur za dopolnjevanje in razvijanje osnovnih zmožnosti (pri slovenščini, italijanščini, matematiki, branju, tujem jeziku itd.).

Za vse razrede so predvidene podporne dejavnosti, utrjevanje in poglobljanje snovi tudi izven kurikularnih ur v popoldanskem času. Med oblike in metode dela, ki jih šola uresničuje, prištevamo odprte razrede, delo v skupinah, tutorstvo med enakimi (peer to peer), kooperativno učenje (cooperative learning), problemsko zastavljene naloge (problem solving), šolo v naravi.

Projekti in delavnice

V nadaljevanju so naštet projektna področja, v katerih so zaobjeti projekti in dejavnosti, s katerimi širimo šolsko ponudbo in uresničujemo didaktično in organizacijsko prožnost.

A) Dobro počutje na šoli in preprečevanje šolskega osipa

Dejavnosti za promocijo, vzdrževanje in vzpostavitev fizičnega in psihičnega zdravja mladoletnikov z nudenjem posebne psihopedagoške pomoči, dejavnosti za spodbujanje medsebojnega spoznavanja med učenci, ki obiskujejo različne šole, skrb za boljšo vključitev prizadetih učencev v razredno skupnost.

B) Izrazno-jezikovno področje

Projekt upošteva željo staršev, da bi bili njihovi otroci vključeni v posebne didaktične dejavnosti, ki bi izboljšale njihove izrazno-jezikovne zmožnosti in spodbujale otroke k večanju ustvarjalnih zmožnosti na glasbenem področju. Predvidena je izvedba posebnih praktičnih vaj za boljše sporočanje v slovenskem jeziku ob dejavnostih v gledaliških in drugih izraznih delavnicah, ki jih ponavadi vodijo in spremljajo zunanji strokovnjaki. Načrtovane so javne gledališke predstave z nastopom sodelujočih učencev. Otroci izvajajo glasbene utrinke, izbirajo glasbeno spremljavo za gledališke predstave in izdelujejo enostavne glasbene instrumente. Predvideno je poslušanje glasbenih del in zborovsko petje z učenci vseh razredov. V programu so tečaji za ojačitev poznavanja angleškega jezika in tečaji za razvoj kompetenc v likovnem izražanju (nove tehnike v likovnem izražanju).

Poudariti je še treba, da se osnovna šola iz Doberdoba, ki je poimenovana po pisatelju Prežihovemu Vorancu, v sodelovanju z Nižjo srednjo šolo vsako leto udeležuje skupnega srečanja »Prežihovcev« s predstavniki petih istoimenskih šol v Sloveniji in eno iz zamejstva, OŠ iz Doline pri Trstu. Običajno se tema, obravnavana na srečanjih, dotika vprašanja miru in solidarnosti med učenci, ki izhajajo iz različnih okolij. Omenjene dejavnosti bodo podrobneje predstavljene z raznimi objavami in kratkimi posnetki, ki jih bodo pripravili učenci sami.

C) Področje znanstveno-matematične vzgoje

Projekt predvideva poglobljanje matematičnega znanja na osnovnih šolah in v nižji srednji šoli. Načrtovano je sodelovanje učencev na mednarodnem matematičnem tekmovanju. Poleg tega je predviden tečaj šaha za učence osnovne in nižje srednje šole. Tudi na tem področju bodo učenci sodelovali na lokalnih in državnih tekmovanjih.

Č) Projekt PON/FESR 2014–2020

S pristopom k Projektu PON/FESR 2014–2020, ki na osnovi ministrskih razpisov nudi državnim šolskim institucijam možnost pridobitve potrebnih sredstev za vzpostavitev oziroma obogatitev digitalne infrastrukture (tako na ravni mreže kot opreme), si je šola bistveno izboljšala digitalno opremo in tako omogočila vrsto novih inovativnih pristopov na ravni didaktične metodologije. S pristopom k drugim razpisom je šola lahko še dodatno obogatila svojo vzgojno-izobraževalno ponudbo (Javni razpis prot. št. 33956 z dne 18. 5. 2022 FSE "Socializacija, znanje, vključevanje" in Javni razpis prot. št. 38007 z dne 27. 5. 2022 FESR "Inovativna didaktična okolja za vrtec").

Vodeni obiski in poučni izleti

Resnično prenovljena šola, ki bi dejansko postala osnovno sredstvo za civilno in demokratično družbo, ne more obstajati ločeno od družbene, kulturne in gospodarske stvarnosti. Vodeni obiski in poučni izleti spodbujajo socializacijo in predstavljajo sredstvo za povezovanje šolske izkušnje z zunanjim okoljem. Predpostavljajo ustrezno predhodno didaktično načrtovanje že od začetka šolskega leta v okviru posameznih razrednih, medrazrednih in medoddelčnih svetov z namenom, da dopolnijo običajne šolske dejavnosti in pripravo učencev. Vzgojni in didaktični cilji so usmerjeni v razvijanje sposobnosti sodelovanja pri kulturnih, državljskih in družbenih vrednotah. Ti cilji so:

- razumeti samega sebe in se do drugih obnašati na prijateljski in solidaren način: preživeti skupaj ves dan predstavlja socializacijsko izkušnjo, ki spodbuja samostojnost in čut za odgovornost,
- spoznavati in preučevati različna okolja, obogatiti vsebine, ki so bile že obravnavane v šoli, ter jih preveriti z neposrednim stikom z arheološkimi, pisnimi in umetniškimi viri, ki ponazarjajo razvoj človeka v raznih obdobjih njegove civilizacije,
- obogatiti in poglobiti z neposrednim preverjanjem vsebine in problematike, ki so jih učenci že srečali med učenjem raznih predmetov.

Športne in kulturne prireditve

Naša Večstopenjska šola sodeluje pri številnih pobudah športnega, kulturnega in okoljskega značaja, ki jih organizirajo krajevne ustanove in društva, pogosto tudi sama spodbuja in organizira prireditve, ki vključujejo učence, starše, učitelje, javne zavode in druge ustanove. Kot resnično odprta institucija se zaveda, da ima poglobitno vlogo v procesu izobraževanja in usmerjanja učencev.

Projektne področja in dejavnosti po posameznih šolah in vrtcih so navedeni v prilogah tega dokumenta.

Oblike načrtovanja

Otroški vrtci

Vzgojiteljice načrtujejo vzgojne in didaktične dejavnosti v zbornih organih, v raznih komisijah in v delovnih skupinah.

Načrtovanje:

- sodelovanje pri vzgojnih dejavnostih in projektih, ki jih je načrtoval učni zbor Večstopenjske

šole,

- srečanja v zbornih organih in v delovnih skupinah: v septembru pred začetkom pouka, med šolskim letom,
- srečanja med vrtci,
- ugotavljanje smotrov glede na otrokovo starostno stopnjo in njegove izkušnje,
- usklajevanje načinov načrtovanja med vrtci,
- načrtovanje skupnih projektov,
- mesečna srečanja zbornih organov,
- medoddelčno načrtovanje vzgojnih in didaktičnih dejavnosti,
- organizacija šolskega dne,
- uporaba skupnih prostorov,
- organizacija urnika,
- tedenska ali dvotedenska srečanja vzgojiteljic istega oddelka,
- načrtovanje dejavnosti po oddelkih v homogenih in/ali heterogenih skupinah glede na otrokovo starost,
- preverjanje in ocenjevanje.

Osnovne šole

Učitelji načrtujejo vzgojne in didaktične dejavnosti v zbornih organih, v raznih komisijah in v delovnih skupinah.

Načrtovanje:

- sodelovanje pri vzgojnih dejavnostih in projektih, ki jih je načrtoval učni zbor Večstopenjske šole,
- mesečna srečanja med šolami,
- načrtovanje skupnih dejavnosti,
- organizacija delovnega časa v skupnih prostorih,
- načrtovanje dejavnosti v delavnicah,
- srečanja učiteljev po predmetnih področjih v septembru pred začetkom pouka,
- periodična srečanja med šolskim letom,
- tedenska ali dvotedenska srečanja razrednih učiteljev,
- načrtovanje in organizacija disciplinarnih in interdisciplinarnih didaktičnih dejavnosti,

- organizacija dela po skupinah, individualiziranih posegov in dejavnostih v delavnicah,
- preverjanje in ocenjevanje.

Nižja srednja šola

Profesorji načrtujejo vzgojne in didaktične dejavnosti v zbornih organih, v raznih komisijah in v delovnih skupinah.

Načrtovanje:

- sodelovanje pri vzgojnih dejavnostih in projektih, ki jih je načrtoval učni zbor Večstopenjske šole,
- razredni sveti,
- srečanja v septembru pred začetkom pouka,
- načrtovanje transverzalnih smotrov,
- načrtovanje in organizacija disciplinarnih in interdisciplinarnih didaktičnih dejavnosti,
- organizacija dela po skupinah, individualiziranih posegov in dejavnostih v delavnicah,
- organizacija dela v paralelnih razredih: srečanja v septembru pred začetkom pouka,
- periodična srečanja med šolskim letom,
- srečanja profesorjev istega predmetnega področja,
- preverjanje in ocenjevanje.

Dodelitev domačih nalog

Pri dodelitvi domačih nalog, ki so sestavni del šolskih dejavnosti in predstavljajo nenadomestljivo priložnost za osebno razglabljanje in poglobitev, se učitelji in profesorji ravnavajo po določenih, sprejetih v okviru načrtovanja, obenem pa se prilagajajo potrebam učencev.

Pri tem se držijo načela, da delo, ki ga morajo opraviti učenci, racionalno porazdelijo na dolžino celega tedna. Upoštevajo tudi dejstvo, da učenci potrebujejo dovolj prostega časa za razne izvenšolske dejavnosti. Na dan, ko imajo učenci popoldanski pouk, se ne dodeljuje nalog za naslednji dan, tako da učenci po osmih urah v šoli nimajo doma še dodatnega dela. V okviru take organizacije dela so vsi učenci motivirani za racionalno načrtovanje lastnega popoldanskega časa.

Kriteriji ocenjevanja

Učiteljski zbor je določil, da je za pravilno ocenjevanje potrebno upoštevati ne le usvojitve učnih ciljev, temveč predvsem usvojitve splošnih vzgojnih ciljev, ki še posebno pri učencih s težavami pogosto predstavljajo edine pozitivne in uporabne elemente pri ocenjevanju.

Ti vzgojni cilji so:

- zmožnost socializacije in pozitivnega doprinosa med izvajanjem dela v skupini,
- zmožnost samoobvladanja v različnih trenutkih dneva v šoli,
- spoštovanje in varovanje lastnega in sposojenega učnega gradiva ter gradiva ostalih učencev,
- zmožnost spoštovanja šolskih pravil in obveznosti,
- znati živeti z drugimi,
- znati se soočati z drugimi in spoštovati različna mnenja.

Sprejeti način ocenjevanja sloni na naslednjih osnovnih kriterijih:

- upoštevanje individualne učne poti učenca pri pridobivanju zmožnosti, znanja in spretnosti, upoštevajoč dejansko začetno stanje,
- vrednotenje ciljev, ki so jih dosegli posamezni učenci,
- odkrivanje notranjih in zunanjih dejavnikov, ki so spodbujali ali ovirali učni proces.

Ocenjevanje se uresničuje z ugotavljanjem tako začetnega stanja kot doseženega napredka v teku šolskega izobraževanja, s sprotnim in sistematičnim preverjanjem, ki omogoča ustrezne ukrepe za ugotovljene potrebe.

V bistvu ne gre za ocenjevanje, ki bi bilo pojmovano kot izključno presojanje objektivne vrednosti. Kar je pomembno, niso samo rezultati kot taki, temveč doseženi napredki, čeprav minimalni, in nove odprte možnosti osebnega razvoja.

Otroški vrtec

Ocenjevanje v vrtcih se odvija v okviru procesa opazovanja in dokumentiranja, ki prikazuje otrokove sposobnosti v teku njegovega razvoja. Zbiranje podatkov poteka v pisni obliki z uporabo raznovrstnih sredstev, ki osvetljujejo najpomembnejše napredke v otrokovem razvoju in učnem procesu.

Osnovna šola

Ocenjevanja, ki se zapisujejo v dnevnike, se izvajajo na podlagi formativnega spremljanja, in sicer, na podlagi sistematičnih opazovanj, ki jih učitelji zbirajo o načinu in času usvajanja

vsebin in izvajanju zadanih nalog, ki jih učenci vsakodnevno opravljajo, ter drugih oblik testnih vaj, ustnih in pisnih preverjanj.

Učitelji izberejo najprimernejše oblike podajanja informacij o ocenjevanju testov in kontrolnih vaj (opisne ocene, sintetične ocene itd.).

V š.l. 2020/21 se je način ocenjevanja na osnovni šoli spremenil. Vrednotenje učencev med šolskim letom nastane na podlagi pridobljenega znanja, spretnosti in kompetenc, glede na zastavljene cilje. Vrednotenje se izvaja na štirih nivojih, in sicer:

- cilj naloge je povsem dosežen,
- cilj naloge je večinoma dosežen,
- cilj naloge je delno dosežen,
- cilj naloge je komaj dosežen/ni dosežen.

V spričevalu pa se vrednotenje učencev izrazi preko štirih stopenj, ki so:

- visoka stopnja,
- srednja stopnja,
- osnovna stopnja,
- začetna stopnja.

Ocenjevanje vedenja učencev osnovnih šol je izraženo z naslednjimi pokazatelji:

- vzorno,
- primerno,
- v glavnem primerno,
- včasih neprimerno,
- večkrat neprimerno.

Nižja srednja šola

Profesorji v predmetnih dnevnikih lahko poleg ocen s številkami napredke učencev zaznamujejo tudi z opisnimi ocenami.

Lestvica za določanje ocen

<i>Nižja srednja šola</i>	
ocena	kriteriji
10	Učenec je sposoben dojeti, uporabiti in preoblikovati usvojeno znanje na osebni in samostojni način ter ga učinkovito podati v procesu postopnega dozorevanja.
9	Učenec je sposoben dojeti, uporabiti ter pravilno in samostojno podati usvojeno znanje. Pri delu je stalen in kaže primerno stopnjo zrelosti.
8	Učenec je sposoben dojeti vsebine, zna jih uporabljati in ustrezno razložiti. Pri šolskem delu je redni, stalen je pri opravljanju šolskih obveznosti in kaže postopno dozorevanje.
7	Učenec je sposoben dojeti, uporabiti in podati enostavnejše vsebine. V učnem procesu sodeluje, do šolskega dela kaže pozitiven odnos.
6	Učenec je v glavnem sposoben dojeti, uporabiti in podati enostavnejše vsebine. Do šolskega dela kaže dovolj pozitiven odnos, vendar je njegovo sodelovanje nestalno.
5	Učenec ima težave v dojetju in podajanju vsebin in ne dosega učnih ciljev. V učnem procesu le občasno sodeluje.
4	Učenec ima hude težave v dojetju in podajanju vsebin in ne dosega niti najnižjih učnih ciljev. V učnem procesu je pasiven.

Ocenjevanje vedenja

<i>Nižja srednja šola</i>	
ocena	kriteriji
10	Učenec je sposoben dojeti, uporabiti in preoblikovati usvojeno znanje na osebni in samostojni način ter ga učinkovito podati v procesu postopnega dozorevanja.
9	Učenec je sposoben dojeti, uporabiti ter pravilno in samostojno podati usvojeno znanje. Pri delu je stalen in kaže primerno stopnjo zrelosti.
8	Učenec je sposoben dojeti vsebine, zna jih uporabljati in ustrezno razložiti. Pri šolskem delu je redni, stalen je pri opravljanju šolskih obveznosti in kaže postopno dozorevanje.
7	Učenec je sposoben dojeti, uporabiti in podati enostavnejše vsebine. V učnem procesu sodeluje, do šolskega dela kaže pozitiven odnos.
6	Učenec je v glavnem sposoben dojeti, uporabiti in podati enostavnejše vsebine. Do šolskega dela kaže dovolj pozitiven odnos, vendar je njegovo sodelovanje nestalno.
5	Učenec ima težave v dojetanju in podajanju vsebin in ne dosega učnih ciljev. V učnem procesu le občasno sodeluje.
4	Učenec ima hude težave v dojetanju in podajanju vsebin in ne dosega niti najnižjih učnih ciljev. V učnem procesu je pasiven.

Verouk v osnovni in nižji srednji šoli

Ocene iz verouka, tako na osnovni kot na nižji srednji šoli, so izražene z opisniki:

- odlično,
- prav dobro,
- dobro,
- zadostno,
- nezadostno.

KADROVSKE POTREBE

V tem razdelku bo nakazana potreba po številu kadrovskih mest tudi za tako imenovani "seznam za avtonomijo" na podlagi opombe MIUR št. 2805 z dne 11.12.2015.

Projekcije za naslednje triletje ne nakazujejo večjih sprememb, ker pa že manjše razlike ob vpisu občutno vplivajo na sestavo razredov, ni mogoče z gotovostjo napovedati števila razredov oziroma priliva otrok s posebnimi potrebami.

Navadna/redna mesta in mesta za podporni pouk

Vrtec in osnovna šola

	Šolsko leto	Potrebe za triletje		Pojasnilo: navesti predvidene oddelke in njihove značilnosti (šolske ustanove s celodnevnikom oz. rednim urnikom, kombinirani oddelki)
		Rednomesto	Mesto za podporni pouk	
Vrtec	Š. l. 2022-23:	14	3	7 oddelkov s celodnevnikom
	Š. l. 2023-24:	14	nimamo vseh potrebnih podatkov	7 oddelkov s celodnevnikom
	Š. l. 2024-25:	14	nimamo vseh potrebnih podatkov	7 oddelkov s celodnevnikom

O s n o v n a š o l a	Š. 1. 2022-23:	32 + 1 mesto za pouk angle- ščine	1 mesto	18 razredov: OŠ VORANC: 3 samostojni razredi in 1 razred s kombiniranim poukom z rednim urnikom OŠ BUTKOVIČ: 3 samostojni razredi in 1 razred s kombiniranim poukom z rednim urnikom OŠ VRH: 2 razreda s kombiniranim poukom z rednim urnikom OŠ ŠORLI: 8 samostojnih razredov s celodnevni urnikom
	Š. 1. 2023-24:	32/33 + 1 mesto za pouk angleščine	1 mesto	18 ali 19 razredov
	Š. 1. 2024-25:	32/33 + 1 mesto za pouk angleščine	1 mesto	18 ali 19 razredov

Nižja srednja šola

Natečajni razred / podporni pouk	Š. l. 2022-23	Š. l. 2023-24	Š. l. 2024-25	Pojasnilo: navesti predvidene razrede in njihove značilnosti
slov. j./ zgodovina/ zemljepis A085	3 mesta	3 mesta	3 mesta	6 razredov z rednim urnikom za šole s slovenskim učnim jezikom (34 tedenskih ur)
ital. j. A080	2 mesti	2 mesti	2 mesti	
matematika A059	2 mesti	2 mesti	2 mesti	
tuj jezik: angleščina A025	1 mesto	1 mesto	1 mesto	
tuj jezik: nemščina AD025	12 ur	12 ur	12 ur	
umetnost in upodabljanje A028	12 ur	12 ur	12 ur	
telesna, gibalna in športna vzgoja A030	12 ur	12 ur	12 ur	
tehnologija A033	12 ur	12 ur	12 ur	
glasba A032	12 ur	12 ur	12 ur	

Dodatni seznam učnega osebja za razvojni načrt

Na podlagi izrednega zaposlitvenega načrta (zakon 107, faza C) je šolam dodeljeno dodatno učno osebje za uresničevanje razvojnega načrta in obogatitev vzgojno-izobraževalne ponudbe. Z ozirom na izbrana prednostna področja in na zastavljene cilje v razvojnem načrtu Večstopenjska šola Doberdob izpostavlja potrebo po naslednjih mestih:

Vrsta (npr. redno mesto za osnovno šolo, natečajni razred za nižjo srednjo šolo, mesto za podporni pouk)*	Število učnega osebja	
redno mesto za osnovno šolo	3	

*V stolpcu »Vrsta« je treba navesti tudi morebitne sorodne natečajne razrede, ki jih je mogoče upoštevati v primeru pomanjkanja kadra iz predvidenega natečajnega razreda.

Mesta za upravne in pomožne uslužbenke, z upoštevanjem omejitev in meril nakazanih v 14. odstavku 1. člena zakona 107/2015

Vrsta	Št.
Tajnik	3
Šolski sodelavec	20
Šolski tehnik in njegov profil	1
Vodja uprave	1

TRILETNI RAZVOJNI NAČRT ŠOLE 2022–2025

PREDNOSTNA PODROČJA, KONČNI CILJI IN OPERATIVNI PROCESNI CILJI

Naš razvojni načrt temelji na izsledkih in odločitvah, ki smo jih pridobili v procesu samoevalvacije šole. Gradivo samoevalvacije je prikazano in objavljeno v Dokumentu o samoevalvaciji (RAV) na spletni strani *Scuola in Chiaro* Ministrstva za šolstvo, univerzo in raziskovanje.

Izhodiščno točko razvojnega načrta predstavljajo torej zaključni elementi samoevalvacije, in sicer določitev prednostnih področij, končni cilji in operativni procesni cilji.

Večstopenjska šola je za naslednje triletje kot prednostna področja določila:

- razvoj in krepitev jezikovnih kompetenc, posebno pozornost bomo posvečali slovenskemu jeziku in njegovi prisotnosti na teritoriju,
- razvoj in krepitev matematičnih kompetenc,
- vzgojo k aktivnemu in demokratičnemu državljanstvu s posebnim poudarkom na trajnostnem razvoju.

Končni cilji, ki si jih je šola na osnovi izbranih prioritet zastavila, so naslednji:

- učenci se znajo tekoče sporazumevati v slovenščini in italijanščini, aktivno uporabljajo tudi angleščino in nemščino (v srednji šoli),
- zaznavajo slovenski jezik kot izraz krajevne kulture, kot sredstvo istovetenja z njim samim in/ali razumejo, da predstavlja poznavanje tega jezika dragoceno orodje za soočanje z drugimi,
- šola krepi odnose in sodelovanje s slovenskimi ustanovami, društvi in organizacijami, ki so prisotne na teritoriju, s spodbujanjem aktivnega sodelovanja in razvoja čuta pripadnosti krajevni družbeno-kulturni stvarnosti,
- učenci v posameznih razredih krepijo kompetence v matematiki in izboljšajo dosežke na matematičnem področju
- šola krepi dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva: razvija odgovorno obnašanje, ki temelji na poznavanju in spoštovanju okoljske trajnosti, okoljskih dobrin, raznolikosti naravnega in kulturnega bogastva.

Med pglavitne naloge šole s slovenskim učnim jezikom prištevamo usvojitev slovenskega jezika, poleg tega pa si učenci prilastijo jezikovne kompetence v italijanščini in tudi v tujih jezikih. Jezikovna kompetenca v slovenskem jeziku je bistvene važnosti, saj omogoča in zagotavlja napredek in uspeh tudi na ostalih predmetnih področjih. Za nekatere naše učence je slovenščina le učni jezik. Cilj, ki si ga naša šola zastavlja je ta, da slovenščina ostane ali postane

živ pogovorni jezik, ki ga učenci uporabljajo tekoče in brez težav.

Dosežki učencev v matematiki so ob zaključku srednje šole odlični, obstajajo pa precejšnje razlike med učenci in razredi na ravni osnovne šole, kar se odraža tudi pri preverjanju Invalsi. Zato da omogočimo čim boljši razvoj matematičnih kompetenc na vseh ravneh, smo med prednostna področja vključili tudi matematično področje.

Sodobna zgodovina opozarja, kako pomembno je zavedanje o potrebi po trajnostnem razvoju, ki temelji na občutljivem ravnovesju med socialno, ekonomsko in okoljsko komponento teritorija. To zavedanje in čut odgovornosti do tega pojava je treba širiti med nas vse.

Operativni procesni cilji za dosego končnih smotrov

Načrtovani posegi in dejavnosti temeljijo na metodologiji akcijskega raziskovanja, ki za rešitev določenega vprašanja predpostavlja analizo stanja, načrtovanje in izpeljavo posegov ter kritično evalvacijo le teh za pripravo nadaljevalnih ali novih pristopov. Stalno spopolnjevanje osebja prispeva k rasti količine znanja, ki omogoča potreben premik v razmišljanju in razumevanju vedno prisotnih ter novih potreb današnjih učencev in njihovega okolja. Z uvajanjem inovativnih didaktičnih pristopov in v sodelovanju z dejavniki, ki so aktivni na teritoriju in s katerimi delimo iste ali podobne cilje, bodo pričakovani rezultati lažje dosegljivi. Navedeni izobraževalni cilji se v vzgojno-izobraževalnem in razvojnem načrtu šole dopolnjujejo z ostalimi cilji, ki jih navaja 7. odstavek zakona 107.

Na področju kurikuluma, načrtovanja in ocenjevanja:

- načrtovanje inovativnih didaktičnih pristopov za usvajanje, krepitev in aktivno rabo slovenščine, tudi z uvajanjem digitalnega gradiva,
- načrtovanje inovativnih didaktičnih pristopov za pridobivanje jezikovnih kompetenc v italijanščini in v tujih jezikih,
- načrtovanje inovativnih didaktičnih pristopov za razvoj kompetenc v matematiki,
- načrtovanje inovativnih didaktičnih pristopov za razvoj občutka pripadnosti in odgovornosti do okolja, v katerem živimo,
- preverjanje in prilagajanje navpičnega kurikuluma kompetenc, ki so v zvezi z jezikovnim področjem (s posebnim poudarkom na slovenskem jeziku) in z matematičnim področjem: potrebno je skupinsko načrtovanje vertikalnih didaktičnih dejavnosti, ki naj jih sodelujoči učitelji za tem izvedejo in ocenijo v razredu/oddelku.

Na področju strategij v orientaciji in organizaciji šole:

- imenovanje referenta in komisije za nadgradnjo vertikalnega kurikuluma v zvezi z razvojem

ključnih jezikovnih in matematičnih kompetenc in spretnosti ter veščin za aktivno državljanstvo,

- imenovanje komisij za posamezna predmetna in medpredmetna področja.

Na področju razvoja in valorizacije osebja:

- načrt spopolnjevanja za učno in neučno osebje za pridobivanje novih znanj na ravni metodologije in didaktike, kar bo omogočilo doseg zastavljenih ciljev v triletnem razvojnem načrtu.

Na področju integracije s teritorijem in sodelovanjem z družinami:

- vključevanje staršev in kulturnih organizacij na teritoriju v učni proces,
- vključevanje učencev v delovanje kulturnih društev.

RAZVOJ IN KREPITEV JEZIKOVNIH KOMPETENC

Slovenski jezik in njegova povezava s teritorijem

Posebnost Večstopenjske šole v Doberdolu je raznolikost teritorija, v katerem so posamezne izobraževalne enote. Vrtece in osnovne šole najdemo na območjih, kjer biva večinoma slovensko govoreče prebivalstvo (Doberdob, Sovodnje, Vrh), kot nasprotje tej resničnosti pa imamo vrtec in osnovno šolo v Romjanu, ki ju v večini obiskujejo otroci iz italijansko govorečih družin.

Na srednji šoli prve stopnje tako pride do stika dveh različnih svetov, ki je specifičen iz različnih vidikov. Učenci, ki živijo v pretežno slovensko govorečem okolju, se srečajo z otroki, kjer je slovenščina samo učni jezik in je raba le tega v drugih jezikovnih položajih močno okrnjena. Ne srečata se le dva nivoja znanja istega jezika, ampak dve različni kulturi, ki od vseh udeležencev zahtevajo prilagoditev in sprejemanje drugačnosti. Takšno okolje mora biti odprto za medkulturni dialog, saj lahko le v teh okoliščinah pomeni obogatitev in doprinos za vse vpletene.

Razvoj in ohranjanje jezikovnih kompetenc slovenskega jezika je že od vključitve v učni proces ključnega pomena, saj neposredno vpliva na dojetje celotne šolske snovi in usvajanje znanja. Od tega je odvisen uspeh posameznega učenca in posledično njegov osebni in čustveni razvoj v zelo občutljivih letih odraščanja.

Potrebna je okrepitev stikov s krajevnimi ustanovami, kjer se ohranjata slovenska beseda in kultura in s teritorijem samim, saj se bo le tako lahko nadaljevala ustaljena lokalna tradicija.

Po drugi strani pa je treba upoštevati družbene spremembe, želje in potrebe otroka in mladostnika ter poiskati drugačne načine, ki motivirajo k učenju slovenščine.

Medkulturni dialog pa se ne konča v šoli in v bližnji okolici, ampak je nujno vezan tudi na matično državo Slovenijo. Neposredna bližina odpira namreč nove možnosti in nudi drugačno širitev obzorja, ki seveda še bolj plemeni in hkrati postavlja akterje v širši kontekst.

Iz naštetih in še drugih razlogov to učno okolje od zaposlenih zahteva posebne kompetence in znanja in nenazadnje navezavo s teritorijem, ki mora ohranjati in hkrati tkati nove povezave.

Načrtovanje

Skupina za samoocenjevanje je na podlagi analize in primerjave Poročila o samoocenjevanju združila pridobljena spoznanja, da bi udeležila izboljševalni postopek, osnovan na prepoznavi področij, kjer je treba ukrepati.

Razmišljanje o izpostavljenih šibkih in močnih področjih je porodilo temeljno zamisel, ki predstavlja rdečo nit načrta: izboljšanje jezikovnih kompetenc J1 in J2, še posebej slovenskega jezika. Ta predstavlja za del učencev nov jezik, s katerim se prvič srečajo ob začetku šolanja.

Skupen zaključek skupine je bil tudi ta, da je za izboljšanje učnega uspeha pomembno skupno načrtovanje in razglabljanje o inovativnih procesih, postopkih in metodah med vzgojitelji, učitelji in profesorji.

Strateški cilji izboljševalnega načrta so sledeči:

- izboljšanje nivojev jezikovnih znanj in sposobnosti učencev in dijakov,
- izboljšanje metodoloških sposobnosti učnega osebja,
- preizkušanje inovativnih metod in didaktičnih strategij, ki so namenjene prilagajanju poučevanja v otroških vrtcih, osnovnih in srednjih šolah,
- zagotavljanje učinkovitosti metod in strategij, namenjenih doseganju sposobnosti, ki se nanašajo na učne cilje,
- uresničevanje učinkovitih, empatičnih in sinergijskih povezav med šolami in vrtci.

Izboljšanje znanja jezika preko študija predmetnih vsebin

Širjenje besedišča na znanstvenem, zgodovinsko-zemljepisnem, športnem, glasbenem in likovnem področju

Jezikovne razsežnosti so izjemnega pomena za vse stopnje šolskega učenja, še posebej pa so pomembne za učenje vsebin vseh predmetov. Da je za učence pomembno, da razvijejo veščine v šolskem učnem jeziku, je jasno razvidno; ti morajo zadostovati, da jim omogočijo razumevanje pouka in aktivno sodelovanje. Pogosto pa je določeno število učencev, ki morajo svoje izobraževanje spremljati v jeziku, ki ni njihov prvi jezik oz. materni jezik. Ti učenci se

lahko slabo izkažejo ne zaradi pomanjkanja spretnosti, ampak zaradi težav z jezikom. To je pomembno vprašanje, saj, če želijo učenci jezik uporabljati v družbene in neformalne namene, ga morajo biti sposobni uporabljati tudi za učenje različnih disciplinskih vsebin, izraziti svoje razumevanje in biti sposobni komunicirati z drugimi o pomenu in posledicah tega, kar se učijo. To zahteva določeno raven usposobljenosti v tako imenovanem *akademskem jeziku*, ki se nanaša na specifično izrazoslovje. Ta izraz poudarja uporabo jezika in njegovih različnih funkcij, pa tudi njegovo živo in dinamično naravo ter način, kako ustvarja pomen v družbenih kontekstih. Poleg tega ne smemo gledati na jezik zgolj kot na sistem pravil, temveč kot celota, katere je končni cilj sporazumevanje.

Vloga jezika pri gradnji znanja ter odnos med jezikom in mišljenjem sta dva temeljna elementa, ki pojasnjujeta pomen jezika pri vseh predmetih. Jezikovno-kognitivne makrofunkcije so osnova za različne oblike komunikacije, vključno z gradnjo pomenov ali oblik izražanja, ki so značilne za vsako disciplino.

Za izboljšanje poučevanja disciplinskih vsebin je treba več pozornosti nameniti jeziku kot nosilcu pomena. Tako morajo predvsem učitelji, ki ne poučujejo jezikovnih predmetov, načrtovati pouk na zavesten in natančen način, da zagotovijo, da vsi učenci pridobijo potrebne veščine za razumevanje obravnavanih tem, odnosov med pojmi in njihovih teoretičnih ali resničnih implikacij.

Poleg tega, krepitev slovenskega jezika preko drugih predmetov omogoča:

- takojšnjo uporabo jezika s strani učencev,
- uporabo jezika v smiselnih in različnih kognitivnih kontekstih,
- vzgojo k multikulturnemu in multidisciplinarnemu pristopu do znanja,
- uporabo različnih metod poučevanja glede na različne kognitivne sloge.

Vse to dviguje motivacijo, krepi učenčevo samozavest, predvsem pa se lahko uporablja na vseh šolskih stopnjah.

Izvajanje

Načrt predvideva tri faze izvedbe.

V prvi fazi je sklop izobraževanja namenjen vzgojiteljem, učiteljem in profesorjem. Cilj tega je omogočanje spoznavanja in preizkušanja novih metod ter strategij poučevanja, ki so koristne pri stalnem usvajanju uporabnih znanj in pri spodbujanju motivacije. Izobraževanje učnega osebja je namenjeno analizi in uporabi metode akcijskega raziskovanja in ukrepanja, katere cilj je ugotavljanje in izboljšanje problemskih situacij s pomočjo soudeležbe vseh vključenih

posameznikov. Delitev dobrih praks, inovativnih procesov, postopkov in metod med učnim osebjem lahko spodbuja izboljšanje učnih rezultatov učencev.

Drugo fazo zaznamuje spoj kurikula med različnimi šolskimi segmenti z namenom vertikalizacije. Potrebno je načrtovati pozitivne ukrepe, ki zagotavljajo kontinuiteto v procesu šolanja, in uporabiti učencem primerne strategije. Usmerjanje dejavnosti h gradnji vertikalnega kurikula ne omogoča le doslednosti in kohezije celotnega osnovnega izobraževanja, temveč zagotavlja tudi postopno usklajevanje načinov, in sicer didaktičnih metod in strategij, vzgojnih stilov, konceptov in praks poučevanja in učenja.

Tretja faza je načrtovanje didaktike. Pri doseganju ciljev so pomembne tako vsakodnevne aktivnosti kot tudi temeljito načrtovanje. Potrebno je oblikovanje načrta procesov jezikovnega usvajanja na podlagi didaktičnega in metodološkega načrtovanja, ki naj bi bil obče sprejet in uporabljen z izmenjavo učinkovitih izkušenj in dobrih praks.

Preverjanje

Projekt predvideva način spremljanja, pri katerem lahko nadzorujemo in prilagajamo strategijo dela, metode in oblike pristopa. Delovna skupina se bo v triletju sestajala, spremljanje pa bo potekalo v treh fazah:

- začetna – določanje potreb in pričakovanj učencev,
- vmesna – preverjanje napredka projekta,
- končna – ugotavljanje rezultatov in zadovoljstva.

Ukrepanje

Namen pregleda dela je krepitev šibkejših točk. Analizirane bodo pomanjkljivosti in prednosti opravljenega dela. Izdelani bodo kriteriji za izboljševanje, ki bodo sloneli na naslednjih ključnih vprašanjih:

- Kaj smo dosegli, katerih ciljev nismo dosegli?
- Kaj je treba spremeniti in kaj vključiti v trajno strukturo dela?
- Analiza pripravljene materiala in shranjenje ter širjenje le tega.

KREPITEV KOMPETENC NA ZNANSTVENO-MATEMATIČNEM PODROČJU

Med ključne kompetence ter osnovna znanja in spretnosti uvrščamo tudi matematiko, saj je matematična kompetenca sposobnost usvojitve in uporabe matematičnega načina razmišljanja za reševanje mnogih vprašanj v vsakdanjem življenju.

Učni proces lahko izboljšamo na podlagi skupnega načrtovanja, kjer izpostavimo šibke točke in poglobimo nove prijeme tudi s pomočjo najnovejših in inovativnih učnih metod. Učitelji, vzgojitelji in profesorji skupaj presodijo primernejšo pot za doseganje teh ciljev, tudi na podlagi evropskih in državnih smernic.

Obvladovanje matematično-logične kompetence pomeni uporabo miselnih procesov in dejavnosti, ki izhajajo iz znanja. Matematična kompetenca vsebuje različne stopnje sposobnosti in pripravljenost za uporabo matematičnih načinov razmišljanja in predstavljanja (formule, modeli, konstrukcije, grafi, razpredelnice). Znanja na področju matematike pripomorejo tudi k razvoju osebnosti na kulturni ravni in pridobitvi sposobnosti, ki povezujejo misli z dejanji. Omogočajo pridobivanje orodij, ki so osnova za dojetje, razlago in povezovanje dejstev in stvari, nastalih zaradi človeške dejavnosti.

Povezovanje med realnim svetom in učenjem je izrednega pomena in šola mora nuditi primerna orodja za doseganje teh ciljev. Učenec mora biti pri pouku aktiven, postavljati hipoteze in presojati posledice, načrtovati, razpravljati in argumentirati svoje izbire, pridobivati podatke, graditi nova spoznanja na osebni in skupinski ravni.

Načrtovanje

Temeljito načrtovanje aktivnosti je pomembno pri doseganju ciljev. Načrt dejavnosti bo tako učinkovit in sprejet s strani vseh udeležencev učnega procesa. V tem procesu bodo vključeni tudi primeri dobrih praks. Znanstveno-matematično področje delimo na tri makroenote.

1. Znanstveno razmišljanje

Učence učiti misliti je eden najpomembnejših ciljev izobraževanja. Misliti pa se uči zgolj učenec, ki ima v šoli priložnost, da to počne: opazuje, sklepa, vrednoti, napoveduje, opredeljuje in rešuje probleme, analizira in vrednoti argumente, oblikuje argumente, raziskuje itd.

Znanstveno razmišljanje je način sklepanja, ki se razlikuje od vsakdanjega razmišljanja.

Na znanstvenem področju je nujno, da se učence in dijake opremi z veščinami kot so: odkrivanje pojavov, postavljanje hipotez, opazovanje, eksperimentiranje, zbiranje podatkov, oblikovanje dokončnih hipotez in preverjanje le-teh. To je potrebno zato, da učenci pridobijo na razvoju logičnega in kritičnega mišljenja ter za sposobnost racionalnega branja realnosti, brez predsodkov, dogmatizma in lažnih prepričanj.

Za doseg te ciljeve je bistvenega pomena naravoslovno izobraževanje, ki temelji na eksperimentiranju, raziskovanju, refleksiji, kontekstualizaciji izkušenj, nenehni uporabi razprave in argumentacije.

2. Računalniško razmišljanje

Jezik in matematika, ki sta si sorodna, sta osnova računalniškega razmišljanja. To je še en vidik učenja, ki ga najnovejši zakonski predpisi zaznavajo kot obveznega. Dejavnosti, povezane z računalniškim razmišljanjem, so predvidene v Državnih smernicah, zlasti na področju tehnologije, vendar jih je mogoče predvideti na vseh področjih znanja.

Računalniško razmišljanje je miselni proces, ki nam omogoča reševanje problemov različnih vrst po posebnih metodah in orodjih z načrtovanimi strategijami. V bistvu gre za razvoj logičnega in analitičnega mišljenja, ki se vzpostavi v vsakdanjem življenju za reševanje težav. Z uporabo takega načina mišljenja v kontekstih izobraževalnih iger, kot je na primer robotika, v celoti razkrije svoj potencial, saj učenec takoj spozna njegovo mnogovrstnost in konkretnost aplikacije. To prispeva k razvoju matematičnih, znanstvenih in tehnoloških spretnosti ter iniciativnosti.

V trenutnih okoliščinah, kjer je informacijska tehnologija tako razširjena, je obvladovanje računalniškega razmišljanja in codinga nujno potrebno, saj nam pomaga pri upravljanju strojev in zato, da bolje razumemo, kako delujejo, ne da bi bili s tem zaslužjeni.

Res je, da danes uporabljamo tehnologijo na mnogih področjih, a smo še daleč od tega, da bi lahko rekli, da smo dosegli popolnost. Le s pravilno uporabo računalniškega razmišljanja lahko razumemo svet in ga spremenimo na pozitiven način.

3. Matematično-logično razmišljanje

Matematično logično razmišljanje je tisto, ki izhaja iz neposrednih izkušenj in med drugim razvija sposobnost razumevanja abstraktnih pojmov s pomočjo števil, grafičnih obrazcev, enačb, matematičnih in fizikalnih formul. To so, na primer, matematične vaje, skupinske igre, opazovanje in analiziranje slik in simbolov, primerjava, merjenje in razvrščanje predmetov in situacij ter vse ostale dejavnosti, ki s pomočjo matematike spodbujajo sposobnost reševanja problemov vsakdanjega življenja.

Matematično logično razmišljanje nastaja, ob doraščanju, še bolj, ko začne otrok brati, pisati in razumeti preproste matematične račune. Po drugi strani pa pri otrocih tudi spodbuja sposobnost učenja iz prejšnjih izkušenj in sprejemanja odločitev v različnih situacijah ali težavah. Piagetova teorija pravi, da matematično logično razmišljanje izhaja iz *odsevne abstrakcije*, to pomeni, da se začne pri konkretnem dejanju, ki bo povzročilo operativne postopke.

Ta način razmišljanja se nenehno uporablja v različnih znanstvenih študijah, saj omogoča analiziranje, primerjavo, določanje in razlikovanje predmetov, hipotez, postopkov z različnimi rešitvami, ki izhajajo iz prejšnjih izkušenj. Zato velja, da je logično razmišljanje orodje, s katerim lahko argumentiramo in razložimo različne situacije ali predmete, ki so okoli nas. Omogoča nam, da vzpostavimo pravi odnos do realnega sveta, do vsega tega, kar se dogaja in kar nas obdaja, zato sta njegov razvoj in uporaba tako pomembna za ljudi.

To razmišljanje je deduktivno in analitično, ker segmentira vse informacije, ki jih ima, in omogoča organizacijo misli. Deluje po metodologiji problem-solvinga, ki je kognitivni proces, vzpostavljen za analizo situacije in iskanje rešitve.

Izvajanje

V Državnih smernicah je razvidno, da učenec razvija pozitiven odnos do znanstveno-matematičnih predmetov in pri tem ugotavlja, da je to področje zelo pomembno tudi v vsakdanjem življenju.

Cilji načrta za izboljšanje kompetenc na znanstvenem področju so:

- prepoznavanje problematik na področju matematičnega znanja,
- učinkovito izboljšanje sposobnosti na matematičnem področju,
- zmanjševanje razlik med doseganjem učnih uspehov učencev tudi s kompenzacijskimi ukrepi,
- učinkovito izboljšanje metodoloških pristopov s strani učnega osebja in pridobivanje primernejših strategij poučevanja na tem področju,
- povezovanje med stopnjami od vrtca do srednje šole s primernim pristopom do vertikalnega kurikulumu,
- opredelitev primernih in dosegljivih učnih ciljev na podlagi kompetenc, ki jih sistematično zahtevajo državne naloge INVALSI za matematiko,
- sodelovanje učnega osebja vseh stopenj za doseg skupnih ciljev na tem področju,
- organizacija tečajev in laboratorijev, ki spodbujajo razvoj matematičnih in logičnih veščin npr. motorične vaje, šah, orientacija itd.

Predlog za izobraževanje učnega osebja vseh stopenj je, da bi se poglobili in spopolnjevali na področju codinga.

Preverjanje

Projekt predvideva način spremljanja, pri katerem lahko nadzorujemo in prilagajamo strategijo

dela, metode in oblike pristopa. Delovna skupina se bo v triletju sestajala, spremljanje pa bo potekalo v treh fazah:

- začetna – določanje potreb in pričakovanj učencev,
- vmesna – preverjanje napredka projekta,
- končna – ugotavljanje rezultatov in zadovoljstva.

Ukrepanje

Namen pregleda dela je krepitev šibkejših točk na matematičnem področju. Pregledane bodo prednosti in pomanjkljivosti. Na podlagi tega bodo sestavljeni kriteriji za izboljševanje. Ti bodo sloneli na ključnih točkah:

- opredelitev doseženih ciljev,
- določitev sprememb, potrebnih za izboljšanje rezultatov,
- pregled in analiza materiala, ki je nastal in širjenje le-tega,
- sestava končnega poročila.

VZGOJA K AKTIVNEMU IN DEMOKRATIČNEMU DRŽAVLJANSTVU IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA

Vsi ljudje se rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in enake pravice.

Državljska vzgoja je medpredmetna disciplina, ki se jo uvaja v vseh stopnjah šolanja, od vrtca do višje srednje šole. Čeprav je pouk državljske vzgoje postal obvezen šele v šolskem letu 2020/2021, smo se na ravni večstopenjske šole s tem že ukvarjali tudi v prejšnjih letih.

Naš projekt zajema vse šolske stopnje, in sicer vrtec, osnovno šolo ter nižjo srednjo šolo. Glavni cilj projekta je podajanje vrednot, kot so odgovornost, zakonitost, udejstvovanje, solidarnost, spoštovanje kulturne dediščine.

Cilje projekta smo dopolnili s splošnimi cilji predmeta državljske vzgoje:

- razvijanje politične pismenosti (osnovna dejstva, bistveni koncepti itd.),
  - uvajanje kritičnega in neodvisnega mišljenja učencev in analitičnih spretnosti,
  - razvijanje določenih vrednot, odnosov in ravnanj (občutek za odgovornost, spoštovanje, strpnost, solidarnost itd.),
  - spodbujanje aktivne participacije ter udejstvovanja na ravni šole in skupnosti (lokalne itd.).
- Pouk državljske vzgoje sloni na treh vsebinskih sklopih, in sicer: ustava, pravo, zakonitost in solidarnost, trajnostni razvoj ter digitalno državljanstvo.

1. EVROPSKA IN ITALIJANSKA (TER SLOVENSKA) USTAVA

Znanje, razmislek o pomenih, vsakodnevno izvajanje ustavnega diktata predstavljajo prvi in temeljni vidiki, ki ga je treba obravnavati. Vsebuje in prežema vsa druga vprašanja, saj morajo biti običajni zakoni, predpisi, organizacijske določbe, vsakodnevno vedenje organizacij in ljudi vedno v skladu z ustavo. Z ustavo so povezana vprašanja s poznavanjem reda države, regij, občin ter mednarodnih in nadsocijalnih organizacij, predvsem ideje in zgodovinskega razvoja Evropske unije in Združenih narodov. Tudi koncepti zakonitosti, spoštovanja zakonov in skupnih pravil v vseh okoljih sobivanja, na primer kodeks avtocest ali šolski predpisi so del tega jedra.

2. TRAJNOSTNI RAZVOJ

Projekt v celoti sloni na ciljih *Agende 2030 za trajnostni razvoj*, ki predstavlja zgodovinski dogovor mednarodne skupnosti za zaščito okolja, zagotovitev napredka, zmanjševanje neenakosti ter odpravo lakote in revščine. V ospredju nove razvojne agende je tudi spoštovanje človekovih pravic ter zagotavljanje miru in varnosti za vse ljudi in skupnosti. *Agenda 2030 za trajnostni razvoj* je univerzalna in nedeljiva; vsebuje 17 makro ciljev, ki jih bo treba doseči do leta 2030 in jih bodo morale uresničiti vse države sveta.

Pravice, kot so osebna svoboda, svoboda veroizpovedi, zakonska enakopravnost lahko že manjši otroci razumejo in usvojijo, z dozorevanjem pa njihova znanja še poglobijo. Sčasoma spoznajo socialne pravice in državljske dolžnosti do skupnosti in okolja. Pomembno je zavedanje o potrebi po trajnostnem razvoju, ki temelji na občutljivem ravnovesju med socialno, ekonomsko in okoljsko komponento teritorija. Zavedanje in čut odgovornosti do tega pojava moramo širiti med nas vse.

Sodobna zgodovina nas uči, kako zelo pomembno je razvijanje državljskega čuta med ljudmi. Tudi od tod se je porodila zamisel o projektu, ki bi med učenci krepil vrednote spoštovanja sebe in drugih, širil med njimi čut odgovornosti za besede in dejanja, ki jih namenjajo sovrstnikom, šolskemu osebju, predvsem pa življenju. Med učenci je treba spodbujati razvoj osebne samostojnosti, h kateri bi moral stremeti vsak posameznik, saj je to pomembna vrednota zrele osebe, sposobne družbenega soočanja tako v šoli kot zunaj nje.

Otroke torej postavljamo v aktivno vlogo, saj mora vzgojni sistem oblikovati državljske, ki bodo sposobni zavestno sodelovati pri oblikovanju širših in večplastnih skupnosti, državljske, ki naj bodo obenem državljani Evrope in državljani sveta.

3. DIGITALNO DRŽAVLJANSTVO

Celotni 5. člen zakona je posvečen digitalnemu državljanstvu, ki pojasnjuje bistvene veščine, ki jih je treba razvijati v učnih načrtih, postopoma in ob upoštevanju starosti učencev.

S pojmom "digitalno državljanstvo" mislimo na sposobnost posameznika, da navidezne medije uporablja zavestno in odgovorno. Razvijanje te sposobnosti v šoli z učenci, ki so že potopljeni v splet in se vsak dan srečujejo s predlaganimi temami, pomeni pridobivanje informacij in veščin, koristnih za izboljšanje tega novega in globoko zakoreninjenega načina bivanja v svetu, ter ozaveščanje mladih o tveganjih, ki jih prinaša digitalno okolje, ob upoštevanju posledic na konkretni ravni.

Pristop in proučevanje teh vprašanj se mora začeti že v prvem ciklu izobraževanja: z ustreznimi in raznolikimi strategijami imajo pravzaprav vse starosti pravico in potrebo, da so ustrezno obveščene. Ne gre več samo za znanje in uporabo tehnoloških orodij, temveč za vrsto pristopa do njih.

Načrtovanje

Področje državljske vzgoje je predmet, ki zavzema 33 ur v šolskem letu, kar ustreza 1 uri na teden. Dejavnosti so tranzverzalno razporejene in vsebine so medpredmetno povezane. Svetovni dnevi in narodne obletnice, organizirane po koledarju, postajajo interdisciplinarno izhodišče za obravnavo pomembnih vprašanj državljske vzgoje: okoljevarstvena vprašanja, vsebine za obrambo človekovih pravic, spomin na dogodke v svetovni zgodovini in pri nas, pozornost najšibkejšim itd. Z delom v učilnici, ki ima kot izhodišče obravnavo Svetovnih dni, vodimo učence in dijake k poglobljanju različnih področij in jih usmerjamo, da sprejemajo bolj etične in trajnostne odločitve v njihovem vsakdanjem življenju.

Cilji in vsebine

Prvi sklop - Evropska in italijanska ter slovenska ustava

Šola naj bo prostor, kjer posameznik začne razumevati pravi pomen in vrednost, ki jih dajemo osebam in stvarim. Biti aktiven državljan pomeni poznati svoje pravice in dolžnosti. Na podlagi tega je učenje državljske vzgoje v šoli odlična priložnost zato, da vsak posameznik lahko postane aktivna komponenta v upravljanju sistema države. Temeljno načelo svobode pravi, da se svoboda posameznika konča tam, kjer se začne svoboda drugega. Spoštovanje potreb drugih tako omejuje naša dejanja. V vsaki skupini so potrebna pravila, ki jih ne smemo sprejemati kot negativna ali utesnjujoča, temveč kot pozitivna in nujno potrebna za boljše življenje v družbi. Tako bomo ovrednotili pomen spoštovanja drugih, spodbujali poslušanje, obojestransko strpnost in sprejemanje različnega.

Končni cilj bo obče sprejet in namenjen učenju medsebojnega sodelovanja in poslušanja, predvsem ob učenju razumevanja pojmov bogastva in revščine ne le z ekonomskega vidika,

temveč tudi z duhovnega, kulturnega in etičnega. Projekt krepi nesebičnost učencev in vrednoto solidarnosti. Zato je potrebno učenje poslušanja brez takojšnjega presojanja, spodbujanje medsebojne pomoči ter poistovetenje z drugimi ob upoštevanju njihovih življenjskih pogojev.

Poleg tega, pogosto se v šoli podčrtuje pomen spoštovanja drugih, manj pogosto pa se govori o spoštovanju do samega sebe. Zaupanje, naklonjenost in spoštovanje samega sebe pomagajo pri uresničevanju lastnih zmožnosti in razvijanju dobrih odnosov s sošolci, prijatelji, družino in odraslimi, ki so del življenja vsakega izmed nas. Spodbujanje učencev k sprejemanju lastnih pomanjkljivosti in prednosti je pomemben namen projekta, saj pripomore k njihovem osebnostnemu razvoju.

Vse zgoraj navedeno se bo izvajalo na podlagi sledečih Svetovnih dni:

- Svetovni dan proti nasilju 2. oktober,
- Svetovni dan otrokovih pravic 20. november,
- Svetovni dan miru 1. januar,
- Dan spomina 27. januar,
- Dan žena 8. marec.

Drugi sklop - Trajnostni razvoj

Državlјanska vzgoja bi morala tako v družini kot v šoli ciljati k izoblikovanju civilne in družbene razsežnosti otrok v njihovem vsakdanjem življenju. Poglavitni cilj naj bi se odražal v oblikah aktivnega sodelovanja v vsakdanjem življenju in v spoštovanju in zaščiti okolja, ki nas obkroža.

Ozaveščanje o tveganjih, ki jih povzročata onesnaževanje okolja, in o ukrepih za preprečevanje le tega (npr. ločeno zbiranje odpadkov, varčevanje vode in elektrike), razmišljanje o ravnovesju med pravicami in dolžnostmi pri uporabi naravnih virov, analiza posledic, ki jih naše poseganje v prostor sproži na ravni okoljskega ravnovesja, so aktualna vprašanja za katera moramo najti odgovore, tako da se naučimo razlikovati med pozitivnimi dejanji v svetu in tistimi, ki negativno vplivajo na okolje.

Vse zgoraj navedeno se bo izvajalo na podlagi sledečih Svetovnih dni:

- Svetovni dan prehrane 16. oktober,
- Svetovni dan vode 22. marec ,
- Svetovni dan obnovljivih virov 2. marec ,
- Svetovni dan Zemlje 22. april,

- Svetovni dan čebel 20. maj.

Tretji sklop - Digitalno državljanstvo

Izobraževanje o digitalnem državljanstvu je sklop bistvenega pomena, ki dobi svoje izhodišče na eni izmed osmih ključnih evropskih kompetenc vseživljenjskega učenja, in sicer digitalna kompetenca.

To so cilji, ki so navedeni v zakonskem besedilu:

- analizirati, primerjati in kritično ovrednotiti verodostojnost in zanesljivost podatkovnih virov, informacij in digitalnih vsebin,
- delati preko različnih digitalnih tehnologij in identificirati ustrezna digitalna sredstva ter oblike komunikacije za dani kontekst,
- informirati se in sodelovati v javni razpravi z uporabo javnih in zasebnih digitalnih storitev; iskati priložnosti za osebno rast in participativno državljanstvo z ustreznimi digitalnimi tehnologijami,
- poznati vedenjska pravila, ki jih je treba upoštevati v kontekstu uporabe digitalnih tehnologij in interakcije v digitalnih okoljih; prilagoditi komunikacijske strategije specifičnemu občinstvu in zavedati se kulturne in generacijske raznolikosti v digitalnih okoljih,
- ustvarjati in upravljati digitalno identiteto, biti sposoben zaščititi svoj ugled, upravljati in zaščititi podatke, ki nastajajo z različnimi digitalnimi orodji, okolji in storitvami, spoštovati podatke in identitete drugih,
- uporabljati in deliti podatke, ki omogočajo osebno prepoznavo, hkrati pa zaščititi sebe in druge,
- poznati politike zasebnosti, ki jih digitalne storitve uporabljajo pri uporabi osebnih podatkov,
- biti sposobni zaščititi sebe in druge pred morebitnimi nevarnostmi v digitalnem okolju,
- zavedati se digitalnih tehnologij za psihofizično dobro počutje in socialno vključenost.

Te cilje, torej te veščine in znanja, je treba razvijati postopoma in ob upoštevanju starosti učencev.

Vse zgoraj navedeno se bo izvajalo na podlagi sledečih Svetovnih dni:

- Svetovni dan informacije in razvoja 24. oktober ,
- Svetovni dan znanosti 10. november,
- Svetovni dan varnosti na spletu 8. februar,

- Svetovni dan brez tehnologije 1. marec,
- Svetovni dan svobode tiska 3. maj.

Izvajanje

Analiza potreb predstavlja pomemben korak v uresničitvi učinkovitih ukrepov. Nastaja iz izobraževalnih potreb, ki so na vsaki starostni stopnji različne. Te ne vplivajo le na učence, temveč tudi na njihove družine in družbo, v kateri živijo.

Izbira triletnega projekta temelji na spoštovanju, odgovornosti in samostojnosti naših učencev. Ta je plod analize sodobne družbe, iz katere izhaja potreba po krepitvi nekaterih bistvenih vidikov otrokovega razvoja. Njegov namen je ta, da bi mladostnik postal zaveden in aktiven državljan, pripravljen sprejemati druge in prispevati k oblikovanju boljšega sveta.

Delo bo potekalo v posameznih vrtcih oz. šolah ter oddelkih oz. razredih z vzgojitelji, učitelji in profesorji, ki so tam zaposleni. Vsaka stopnja bo imela svobodno izbiro pri metodologiji dela in pri izbiri vsebin.

Poleg tega, znotraj delovnih skupin in med temi, bo potekalo zbiranje izkušenj in pridobljenih podatkov.

Preverjanje

Projekt predvideva način spremljanja, pri katerem lahko nadzorujemo in prilagajamo strategijo dela, metode in oblike pristopa. Delovna skupina se bo v triletju sestajala, spremljanje pa bo potekalo v treh fazah:

- začetna – določanje potreb in pričakovanj učencev,
- vmesna – preverjanje napredka projekta,
- končna – ugotavljanje rezultatov in zadovoljstva.

Ukrepanje

Namen pregleda dela je krepitev šibkejših točk. Analizirane bodo pomanjkljivosti in prednosti opravljenega dela. Izdelani bodo kriteriji za izboljševanje, ki bodo sloneli na naslednjih ključnih vprašanjih:

- Ali smo dosegli načrtovane cilje?
- Ali smo bili pri delu enotni?
- Kaj je še potrebno izboljšati?

NAČRTOVANJE IZOBRAŽEVALNIH DEJAVNOSTI ZA OSEBJE

Načrt za obogatitev šolske ponudbe naše Večstopenjske šole izpostavlja potrebo po krepitevi jezikovnih sposobnosti, še posebej tistih, ki se nanašajo na slovenski jezik, ter državljskih sposobnosti. Za to je treba primerno usposobiti pedagoške delavce, jim nuditi priložnosti, pri katerih lahko nadgradijo znanje za njihovo delo na tem področju.

Na 23. zasedanju Stalne konference ministrov za izobraževanje Sveta Evrope (Kavkler, 2010) so izpostavili, da kakovostno izobraževanje učiteljev omogoča pridobitev vsestranskih sposobnosti, ki jih potrebujejo za poučevanje čedalje bolj raznolike populacije. Ministri so poudarili tudi, da kakovost učiteljevega študija in izobraževanja vpliva na kakovostno poučevanje, dosežke učencev ter na druge rezultate šole (prav tam). Izpostavljena je bila tudi povezava med učiteljevim usposabljanjem in ekonomsko uspešnostjo države ter izobraževalno uspešnostjo učencev (Flere, Klanjšek, Musil, Tavčar Krajnc in Kirbiš, 2009, Kavkler, 2010).

Vseživljenjsko učenje pomeni učenje na poklicnem področju kot profesionalno učenje ali učenje za delo in učenje z delom, na področju osebnostnega razvoja, na področju družbe in državljanstva. Stalno učenje omogoča pedagoškim delavcem poklicni razvoj. Povezano je z njihovim delom in je namenjeno posodabljanju, spopolnjevanju in širjenju obstoječih znanj. Poleg pridobivanja novih sposobnosti omogoča tudi izpolnitev osebnih potreb, kar seveda vpliva na motivacijo in posledično tudi na uspešnost pri delu.

Pedagoški delavci Večstopenjske šole lahko izbirajo med različnimi ponudbami, ki jih ponuja MIUR in ZRSŠ v Katalogu programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter druge izobraževalne ustanove. Izbira pedagoških delavcev je vezana na njihova zanimanja, predmetna področja, ki so jim bliže, znanja, ki bi jih radi poglobili ter druge dejavnike. Pomembno je, da znajo prepoznati tako lastne sposobnosti kot tudi pomanjkljivosti ter se na podlagi premišljene analize teh odločiti, katera področja, znanja, veščine bi bilo treba nadgraditi. Samokritičnost in izbiranje ustreznih izobraževanj bosta posamezniku omogočila tudi boljše delo v skupini oz. razredu. Na izobraževanjih bodo udeleženci spoznali nove pristope na področju jezikovnih in državljskih sposobnosti, za nadgradnjo katerih se zavzema naša šola. Učno osebje jih bo uvedlo in preizkusilo v vsakdanji praksi. Pridobljena znanja bodo tako neposredno koristna pedagoškim delavcem, posredno pa tudi otrokom, učencem oz. dijakom. Poleg tega, da jih bodo lahko uporabljali za vsakdanje delo v skupini in razredu, bodo lahko za šolarje in njihove starše ter za sodelavce organizirali različne oblike individualnega in skupinskega dela, delavnice, krožke, predavanja in okrogle mize.

Za boljši učni uspeh je pomembno, da se pedagoški delavci osredinijo na metode in strategije

dela, ki so šolajoči populaciji bližje, dostopnejše ter zanimivejše. Vse več je govora o uporabi informacijske tehnologije tudi v šoli, ki je mladim zelo blizu. Veliko je sredstev, ki ponujajo najrazličnejše oblike in metode dela v šoli. Za uporabo teh je potrebno, da imajo pedagoški delavci določene spretnosti in znanja; pridobijo pa jih lahko na izobraževanjih.

Izkušnje in znanja, ki jih pedagoški delavci na izobraževanjih dobijo, lahko seveda delijo tudi s sodelavci. Na tak način pozitivno vplivajo na bogatitev timskega dela in na krepitev osebnega ugleda v delovni skupnosti.

Pomembno vlogo pri učinkovitem delovanju šolske ustanove ima prav tako neučno osebje, ki je lahko deležno raznih oblik spopolnjevanja, tako v organizaciji šole kot drugih agencij na teritoriju oziroma po spletu.

V triletju bo zavod organiziral sledeče izobraževalne dejavnosti, katerih način in termin izvedbe bosta navedena v letnem načrtu za posamezno šolsko leto:

Izobraževalna dejavnost	Udeleženci	Prednostna področja
Učenje in poučevanje slovenščine kot drugega jezika	Vzgojitelji/ce, učitelji/-ce, profesorji/ce	Jezikovna kompetenca
Učenje in poučevanje matematike	Vzgojitelj/ice učitelji/-ce, profesorji/ce	Matematična kompetenca
Vertikalni kurikulum (osnovna, nižja srednja in višja srednja šola)	Učno osebje osnovne, nižje in višje srednje šole	Jezikovna kompetenca in aktivno državljanstvo
Razvoj ključnih življenjskih spretnosti	Učenci, učno osebje, starši	Aktivno državljanstvo

Varnost in dobro počutje na delovnem mestu	Učenci, učno in neučno osebje	Aktivno državljanstvo
Trajnostni razvoj	Učenci, učno in neučno osebje	Aktivno državljanstvo

Dejanska izvedba projekta v predvidenih terminih je možna pod pogojem, da bodo pristojni šolski uradi namenili tej šolski instituciji vsa potrebna sredstva in učno ter neučno osebje, ki je bilo v tem načrtu navedeno.